

KOUVOLA

Osaamisen hankkiminen Nuorten työpajoilla

Viitakumpu ja Spiraali

Perustutkintojen tutkinnonosat

Kouvolan Ammattiopisto Oy, Eduko

1 SISÄLLYSLUETTELO

2	Johdanto	1
3	Osaamisen hankkiminen työpajalla	1
4	Nuorten työpajoilla tunnistetut tutkinnonosat.....	1
4.1	Työpaja Viitakumpu, Kouvola:.....	1
4.2	Työpaja Spiraali, Myllykoski:.....	3
5	Opiskelijoiden ohjautuminen työpajoille Edukolta	5
6	Ajoneuvoalan perustutkinto	6
6.1	Polkupyörän huolto, 15 osp	6
7	Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto	8
7.1	Ammatillinen kohtaaminen kasvatus- ja ohjausalalla, 15 osp.....	8
7.2	Yksilön, yhteisön ja ryhmän ohjaaminen, 35 osp	10
7.3	Nuoren kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp	12
7.4	Osallisuuden tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen, 30 osp.....	15
8	Liiketoiminnan perustutkinto	18
8.1	Asiakaspalvelu, 20 osp.....	18
8.2	Logistiikkapalvelut, 15 osp	19
8.3	Työyhteisössä toimiminen, 15 osp	20
9	Logistiikan perustutkinto	21
9.1	Logistiikka-alan työympäristössä toimiminen, 15 osp	21
9.2	Tavaran vastaanotto ja säilyttäminen, 30 osp.....	22
9.3	Tavaran kuljettaminen, 15 osp	23
10	Pintakäsittelyalan perustutkinto	26
10.1	Puupintojen pintakäsittelyt, 15 osp.....	26
11	Puhtaus- ja kiinteistöalan perustutkinto	28
11.1	Piha- ja ulkoalueiden hoitaminen, 20 osp	28
11.2	Asiakaslähtöisten puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen tuottaminen, 15 osp.....	29
11.3	Ylläpitosiivouspalvelut, 30 osp.....	31
11.4	Perussiivouspalvelut, 30 osp.....	33

12	Ravintola- ja catering-alan perustutkinto.....	36
12.1	Ravitsemuspalvelussa toimiminen, 20 osp	36
12.2	Kahvilapalvelut, 10 osp	37
12.3	Palvelu- ja jakelukeittiön toiminnot, 10 osp	39
12.4	Tilaus- ja juhlaruokien valmistus, 25 osp	40
13	Taideteollisuusalan perustutkinto	42
13.1	Asiakastyön suunnittelu ja toteuttaminen, 15 osp	42
13.2	Käsityötaidon ohjaaminen, 45 osp	43
13.3	Tuotteen, tilan tai palvelun suunnittelu ja valmistaminen, 45 osp	44
13.4	Verhoilu, 45 osp.....	45
14	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	47
14.1	Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämässä, 15 osp.....	47
15	Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnonosa.....	49
15.1	Kohti ammattia, 15 osp	49

2 JOHDANTO

Kouvolan kaupungilla on kaksi Nuorten työpajaa, jotka toimivat kolmessa eri toimipisteessä. Työpaja Viitakumpu Kouvolan Viitakummussa ja sen alainen Kahvila NuortenPaikka keskustassa NuortenPaikka - talossa. Työpaja Spiraali toimii Myllykoskella. Työpajan asiakkaat ovat 16–28-vuotiaita. Nuorten työpajoissa tehdään erilaisia töitä työvalmentajien ohjauksessa sekä tutustutaan eri ammatteihin ja työelämään. Nuorten työpajoilla tuetaan elämönhallintataitoja, sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, yhteisöllisyyttä ja tekemällä oppimista.

3 OSAAMISEN HANKKIMINEN TYÖPAJALLA

Työpajoilla oppija saa henkilökohtaisen ohjauksen ja perehdytyksen kaikkiin työtehtäviin sekä käytettäviin koneisiin ja laitteisiin. Työpajojen tarjoama yksilöllinen tuki ja osaamisen näkyväksi tekeminen kasvattavat itsetuntoa. Jokaisella oppijalla on mahdollisuus tehdä työtä omien rajoitteiden ja uskalluksen puitteissa. Oppijan työtehtäviä pystytään muokkaamaan käytännössä niin, että taitojen karttuessa työvalmentaja ohjaa kohti vaativampia tehtäviä. Nuorten työpajat toimivat monipuolisena oppimisympäristönä, jossa huomioidaan jokaisen oppijan yksilölliset tarpeet ja erilaiset oppimisen haasteet.

Työpajoilla työtoimintaa toteutetaan yksilö- ja ryhmätyöskentelynä. Työpajojen ryhmäkoko on maltillinen (1–6 asiakasta), jolloin työvalmentaja ehtii vastaamaan oppijan yksilöllisiin tarpeisiin paremmin. Oppijan kanssa voidaan keskustella arkipäiväisistä asioista ja mahdollisista haasteista, jotka vaikuttavat oppimiseen. Jokainen oppija etenee työpajalla omaan tahtiin.

4 NUORTEN TYÖPAJOILLA TUNNISTETUT TUTKINNONOSAT

4.1 TYÖPAJA VIITAKUMPU, KOUVOLA:

Kahvila Viitakumpu

Ravintola- ja catering-alan perustutkinto

- Ravitsemuspalvelussa toimiminen, 20 osp
- Kahvilapalvelut, 10 osp
- Palvelu- ja jakelukeittiön toiminnot, 10 osp
- Tilaus- ja juhlaruokien valmistus, 25 osp

Piha- ja kotityöpalvelu

Puhtaus- ja kiinteistöalan perustutkinto

- Piha- ja ulkoalueiden hoitaminen, 20 osp

Siivouspalvelu

Puhtaus- ja kiinteistöalan perustutkinto

- Asiakaslähtöisten puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen tuottaminen, 15 osp
- Ylläpitosiivouspalvelut, 30 osp
- Perussiivouspalvelut, 30 osp

Verhoilupaja

Taideteollisuusalan perustutkinto

- Asiakastyön suunnittelu ja toteuttaminen, 15 osp
- Verhoilu, 45 osp
- Käsityötaidon ohjaaminen, 45 osp

Tekstiilipaja

Taideteollisuusalan perustutkinto

- Asiakastyön suunnittelu ja toteuttaminen, 15 osp
- Käsityötaidon ohjaaminen, 45 osp
- Tuotteen, tilan tai palvelun suunnittelu ja valmistaminen, 45 osp

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto

- Ammatillinen kohtaaminen kasvatus- ja ohjausalalla, 15 osp
- Yksilön, yhteisön ja ryhmän ohjaaminen, 35 osp
- Nuoren kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp
- Osallisuuden tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen, 30 osp

Puupaja

Pintakäsittelyalan perustutkinto

- Puupintojen pintakäsittelyt, 15 osp

Logistiikkapaja

Logistiikan perustutkinto

- Tavarankuljetus, 15 osp

Pyörä- ja pienkonekorjauspaja

Ajoneuvolan perustutkinto

- Polkupyörän huolto, 15 osp

Motipaja

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto

- Ammatillinen kohtaaminen kasvatus- ja ohjausalalla, 15 osp
- Yksilön, yhteisön ja ryhmän ohjaaminen, 35 osp
- Nuoren kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp
- Osallisuuden tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen, 30 osp

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto

- Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämiseksi, 15 osp

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnonosa

- Kohti ammattia, 15 osp

4.2 TYÖPAJA SPIRAALI, MYLLYKOSKI:

Myymälä / Matkahuolto

Liiketoiminnan perustutkinto

- Asiakaspalvelu 20 osp
- Logistiikkapalvelut 15 osp
- Työyhteisössä toimiminen 15 osp

Tekstiilipaja

Taideteollisuusalan perustutkinto

- Asiakastyön suunnittelu ja toteuttaminen 15 osp
- Käsityötaidon ohjaaminen 45 osp
- Tuotteen, tilan tai palvelun suunnittelu ja valmistaminen, 45 osp

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto

- Ammatillinen kohtaaminen kasvatus- ja ohjausalalla, 15 osp
- Yksilön, yhteisön ja ryhmän ohjaaminen, 35 osp
- Nuoren kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen, 30 osp
- Osallisuuden tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen, 30 osp

Piha- ja kotityöpalvelu

Puhtaus- ja kiinteistöalan perustutkinto

- Piha- ja ulkoalueiden hoitaminen 20 osp

Logistiikkapaja

Logistiikan perustutkinto

- Logistiikka-alan työympäristössä toimiminen 15 osp
- Tavarantoimituksen vastaanotto ja säilyttäminen 30 osp
- Tavarantoimituksen kuljettaminen 15 osp

5 OPISKELIJOIDEN OHJAUTUMINEN TYÖPAJOILLE EDUKOLTA

Nuorten työpajoille ohjautuminen Edukolta tapahtuu keskitetysti erityisen tuen koordinaattorin Nina Salon kautta, joka on yhteydessä yksilövalmentajiin. Nuorten työpajoille voidaan ohjata opiskelijoita, jotka tarvitsevat yksilöllisempää ohjausta ja tukea opintojen edistämiseksi. Valmennusjakso määrittää aina yksilöllisen suunnitelman ja tarpeen mukaan.

Yhteyshenkilö Eduko:

Erityisen tuen koordinaattori

Nina Salo

puh. 040 483 2902

nina.salo@eduko.fi

Yhteyshenkilö Nuorten työpajat:

Yksilövalmentaja

Sirpa Torikka

(16–28-vuotiaat nuoret)

puh. 020 615 8145

sirpa.torikka@kouvola.fi

6 AJONEUVOALAN PERUSTUTKINTO

6.1 POLKUPYÖRÄN HUOLTO, 15 OSP

Työpaja Viitakummun Pyörä- ja pienkonekorjauspajalla kunnostetaan ja huolletaan polkupyöriä ja pienkoneita asiakastöinä (ei sähköpyörien kunnostusta). Työpajalle tulleet lahjoitetut polkupyörät huolletaan ja kunnostetaan myyntikuntoon.

Valmistautuu polkupyörän huoltotöihin

Oppija noudattaa työpaikalla työvalmentajan kanssa sovittuja työaikoja ja pukeutuu työpaikan ohjeiden mukaisesti. Työvaatetuksena on turvakengät ja suojaavat työvaatteet. Tilanteen mukaan käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia kuten suojalaseja, kuulosuojaimia ja hengityssuojainta.

Oppija suunnittelee ja tekee työsuunnitelman kunnostettavasta polkupyörästä ohjeiden mukaisesti, huomioi tarvittavan materiaalin työssään ja laatii aikataulun. Oppija käyttää tekemään materiaalilaskelmaa pohjana tehdessään kustannusarviota. Perustelee asiakkaalle/työvalmentajalle korjauksen kannattavuuden, tekee korjausehdotuksen tai perustelee korjauksen kannattamattomuuden esim. vääntynyt pyöränvanne.

Tekee polkupyörän huollon

Oppija valitsee kuhunkin huoltoon tai kunnostukseen valittavat materiaalit ja käyttää eri työkaluja monipuolisesti eri työvaiheissa. Kunnostuksesta syntyneet jätteet kuten lajitellaan niille tarkoitetuille paikoille (muovi, metalli). Huonot ja vioittuneet käytöstä poistetut isommat metallinosat toimitetaan Ahlmannintien jäteasemalle. Vanhat voiteluöljyt ja bensat kaadetaan työpajalla jäteastioihin, jotka säilytetään työpajalla paloturvallisessa kaapissa ja sieltä toimitetaan Ahlmannintien jäteasemalle lopuksi.

Oppija tekee kokonaisvaltaisen kuntotarkistuksen pyörään tarkastaen rungon, haarukan, renkaat, jarrujärjestelmän sekä kiekot. Tarvittaessa vaihtaa osat ja tekee huollon sekä lopuksi tarkistaa kunnostetun pyörän liikennekelpoisuuden. Työpajalla oppija käyttää työvälineinä porakonetta, kuumailmapuhallinta, paineilmapistooli sekä käsityökaluja kuten momenttiavainta.

Oppija noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita. Huolehtii itsensä sekä muiden turvallisuudesta, kuten kuumailmapuhaltimen käyttäminen oikeaoppisesti sekä käyttää kuulo- että suojalaseja tarvittaessa. Työn lopetettuaan huolehtii työympäristön siisteydestä ja vie työvälineet niille osoitetuille paikoilla. Ilmoittaa huoltotarpeessa olevat laitteet työvalmentajalle. Asiakkaan noutaessa kunnostettua polkupyörää oppija käy läpi tehdyt työt asiakkaan kanssa.

Hyödyntää alan töissä tarvittavaa osaamista

Oppija käyttää englanninkielistä materiaalia työssään kuten eri tuotteiden englanninkieliset käyttöohjeet ja tuntee alakohtaista ammattisanastoa. Osaa etsiä tietoutta internetistä ja käyttää sujuvasti eri sivustoja etsiäkseen tarvittavaa tietoutta ja hyödyntää sitä työssään. Oppija työskentelee ergonomisesti, huomioiden työskentelyasennon eri työvaiheissa. Tietää ergonomian vaikutuksen terveyteen, tunnistaa ja välttää turvallisuusriskejä työtehtävissään sekä noudattaa laadittuja työturvallisuusohjeita.

Työlainsäädäntö

Oppija arvioi omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista säännöllisissä arviointikeskusteluissa työvalmentajan kanssa. Oppija huomioi työssään tietoturvan, työergonomian, työturvallisuuden sekä kestävä kehityksen ajattelun. Oppija toimii ohjeiden ja säädösten mukaisesti ja tunnistaa elinikäisen oppimisen avaintaidot kuten työaikojen noudattaminen. Tietää ja osaa etsiä mistä alan lainsäädäntöön liittyvää tietoa löytyy.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä polkupyörien huoltoja alan palvelua tarjoavassa yrityksessä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin (sähköpyörä).

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

7 KASVATUS- JA OHJAUSALAN PERUSTUTKINTO

7.1 AMMATILLINEN KOHTAAMINEN KASVATUS- JA OHJAUSALALLA, 15 OSP

Noudattaa alaa ohjaavia säädöksiä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita

Oppija toimii ohjaajana Nuorten työpajalla ja ohjaa asiakkaita heidän tehtävissään. Työpajatoimintaa ohjaa lastensuojelulaki (417/2007) ja nuorisolaki (1285/2016), jotka määrittelevät työskentelyä pajalla. Työpajajakson aikana oppijan tavoitteena on tukea nuoren elämönhallintataitoja, sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, yhteisöllisyyttä ja tekemällä oppimista, jotka toimivat työpajatoiminnan toimintaperiaatteina.

Oppija toimii alaa ohjaavan lainsäädännön, asiakirjojen ja arvopohjan mukaisesti. Toimii työssään ammattieettisiä ohjeita ja sopimuksia noudattaen. Työpajalla noudatetaan vaitiolovelvollisuutta sekä lastensuojelulain mukaista ilmoitusvelvollisuutta. Työskennellessään oppija pohtii omaa ammatillista kasvuaan.

Toimii ammatillisesti vuorovaikutustilanteissa asiakkaiden ja työyhteisön kanssa

Työpajoilla korostuu kohtaaminen ja vuorovaikuttaminen. Työpajajaksolle tulevat asiakkaat ovat jokainen oma yksilönsä ja jokaisella on omat haasteensa. Oppija kohtaa jokaisen nuoren tasavertaisena, oma itsenään sekä kunnioittaa jokaisen nuoren itsemääräämisoikeutta. Asiakastilanteissa oppija kohtaa nuoren positiivisella asenteella ja hyvien käytöstapojen mukaisesti.

Oppija huomioi niin sanallisen kuin sanattoman vuorovaikutuksen merkityksen työyhteisössä. Huomioi eleiden, ilmeiden ja kehonkielen sekä äänenpainon merkityksen. Vuorovaikutustilanteissa keskustelelee selkeästi ja muistaa myös kuunnella toista osapuolta. Kannustaa muita työpajalla olevia nuoria yhteisölliseen toimintaan ja toimii itse hyvänä esimerkkinä.

Oppija kohtaa työssään asiakkaat ja työyhteisönjäsenet ammatillisesti ja yhdenvertaisesti. Ilmaisee asioita asiallisesti ja osallistuu työyhteisön vuorovaikutustilanteisiin noudattaen hyviä käytöstapoja. Vuorovaikutustilanteissa oppija havaitsee asiakkaan erilaiset tunteet ja tunnistaa omat tunteensa. Kohdatessa huomioi yksilön itsemääräämisoikeuden ja osallisuuden.

Huolehtii yksilön ja ryhmän hyvinvoinnista ja turvallisuudesta

Työpajoilla tuetaan asiakkaiden psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta. Tunnistaa hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja vaikuttaa positiivisesti etsien uusia käytänteitä hyvinvoinnin edistämiseen. Oppija toimii työpajalla yhtenä ohjaajana

työvalmentajan rinnalla ja tarvittaessa saa tukea työvalmentajalta ohjaustilanteisiin. Oppija huomioi työpajaympäristöä ja sen turvallisuutta.

Oppija noudattaa työpajan toimintamallin mukaan työturvallisuutta koskevia säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita. Osallistuu yksilön hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtimiseen. Työvalmentajan kanssa keskustellen oppija toimii ymmärtäen oman työnsä merkityksen asiakkaan hyvinvoinnille. Oppija hallitsee EA1-tasoiset taidot ja toimii hygieniaohjeistuksen mukaisesti.

Toimii erilaisten yksilöiden kanssa kunnioittaen moninaisuutta

Työpajan asiakkaat koostuvat monista eri kulttuureista ja eri vähemmistöistä. Oppija ymmärtää tämän moninaisuuden käyttäytyen hyvien käytöstapojen mukaisesti ja kunnioittavasti kaikkia ihmisiä kohtaan. Tuntee oman kulttuurinsa sekä kulttuuriperinteet, kunnioittaen myös muita eri kulttuureja, uskontoa sekä elämäntietoutta. Oppijan tutustuessa paremmin työpajan asiakkaisiin, oppii hän tunnistamaan nuoren mahdolliset erityistarpeet sekä vahvuudet ja ohjatessaan pystyy paremmin huomioimaan ne.

Oppija toimii huomioiden yksilöiden ja ryhmän moninaisuuden. Tuntee suomalaista kulttuuria ja kulttuuriperinnettä sekä pohtii omia arvoja ja asenteita. Kohtaa luontevasti erilaisia ja erilaisista taustoista tulevia yksilöitä. Toimii eri kulttuurien, uskontojen ja katsomusten ominaispiirteitä ja tapoja kunnioittaen. Oppija hyödyntää toiminnassaan tietoa kasvun ja tuen tarpeista.

Tukee yksilön kasvua ja kehitystä

Työpajalla oppija ohjaa työpajan asiakkaita päivittäisissä työtehtävissä ja toimii joko itsenäisesti tai työvalmentajan tukemana. Oppija tukee asiakkaan ammatillista kasvua ohjaamalla sekä suunnittelemalla työtehtävän asiakkaan taitojen tasoisesti ja taidon karttuessa huomioi vaatavuuden.

Toteuttaa kasvatus- ja ohjausalan päivittäistä toimintaa

Oppija toimii yhtenä työvalmentajana työpajan asiakkaille, tukien heitä päivittäisissä työtehtävissään päiväjärjestyksen mukaan. Noudattaa työelämän pelisääntöjä, kuten oikea-aikaisten ja mittaisten taukojen pitäminen työpajalla. Työympäristössä valitsee sopivan ohjausmenetelmän sekä välineen, esimerkiksi ansioluettelon tekemiseen ohjaa asiakasta valitsemaan internetistä Canva sovelluksen, joka on ilmainen ja saatavissa aina tarvittaessa fyysisestä tilasta riippumatta. Tunnistaa yksilöiden vahvuuksia ja tarjoaa onnistumisen kokemuksia.

Noudattaa työelämän perustaitoja

Työvalmentaja perehdyttää oppijan työpajojen toimintamalliin, joka sisältää työntekijöiden yhteystiedot, turvaohjeet, tutustuttaa oppijan työpajoihin sekä henkilökuntaan. Työpajalla noudatetaan työsuojelumääräyksiä- ja ohjeita. Työpajajakson aikana oppija toimii yhtenä työntekijänä, jolloin hänen tulee huomioida työntekijän oikeudet ja velvollisuudet. Työympäristössä toimii vastuullisesti ja on valmis auttamaan muita työntekijöitä tarvittaessa. Oppija pukeutuu työpajalla asiallisesti ja huolehtii henkilökohtaisesta hygieniasta.

Oppija käyttää työssään internettiä monipuolisesti hyödyksi huomioiden kestävä kehityksen esimerkiksi Kohti Ammattia kurssilla kurssimateriaali internetissä -> turha paperin monistaminen. Oppija osallistuu työyhteisön palaveriin, jotka sovitaan erikseen työvalmentajan kanssa.

Arvioi ja kehittää toimintaansa

Oppija arvioi omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista palautekeskusteluissa työvalmentajan kanssa. Oppija huomioi työssään tietoturvan, työergonomian, työturvallisuuden sekä kestävä kehityksen ajattelun. Oppija toimii ohjeiden ja säädösten mukaisesti ja tunnistaa elinikäisen oppimisen avaintaidot kuten työaikojen noudattaminen sekä tunnistaa omat vahvuutensa.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](http://ePerusteet.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Anne Varonen 22.2.23

7.2 YKSILÖN, YHTEISÖN JA RYHMÄN OHJAAMINEN, 35 OSP

Noudattaa työtään ohjaavia säädöksiä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita

Oppija noudattaa työtään ohjaavaa lainsäädäntöä ja työpaikan toimintaohjeita. Toimii ohjattavien kanssa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteiden mukaisesti. Ohjaustilanteissa kohtaa ohjattavat yksilöinä ja ryhmänjäsenenä, kunnioittavasti ja kuunnellen. Oppija toimii työympäristön arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti. Työskennellessään oppija huolehtii ohjattavien turvallisuudesta ja huomioi työturvallisuuteen liittyvät tekijät.

Suunnittelee ja toteuttaa toimintaa yksilölle ja ryhmälle tai yhteisölle

Oppija ohjaa työpaja Viitakummun Motipajalla yksilöitä ja ryhmiä. Motipajalla mahdollisuus suorittaa Kohti Ammattia - kurssi, jossa yhtenä osana on Terveiden tukipilarit. Liikunta on yksi osa tätä kurssia, johon oppija voi suunnitella esimerkiksi liikuntatuokion.

Oppija suunnittelee ja toteuttaa yksilölle ja ryhmälle ohjauskokonaisuuden. Huomioi suunnittelussa ja toteutuksessa ohjattavien iät, tarpeet, toiveet ja ohjattavien moninaisuuden. Ohjattavien tarpeen mukaan valitsee yksilö- tai ryhmäohjauksen sekä huomioi erityistä tukea tarvitsevien ohjauksen. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioi toimintaympäristön mahdollisuudet.

Oppija laatii suunnitelmastaan aikataulutetun ohjaussuunnitelman ja toimii sen mukaisesti. Tiedostaa varasuunnitelman merkityksen. Tiedottaa työyhteisöä ohjauskokonaisuudesta sekä työskentelee yhteistyössä työyhteisön kanssa. Oppija ymmärtää työnjaon merkityksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Ohjattaessa oppija hyödyntää tietoa yksilön ja ryhmän ohjaamisesta. Mahdollisia ongelmatilanteita oppija ratkaisee työyhteisön kanssa.

Ohjaa ryhmää toimimaan yhdessä huomioiden ryhmän kehitysvaiheen

Oppija ymmärtää ja huomioi ryhmän kehitysvaiheet ja ryhmädynamiikan merkityksen. Ohjattaessa ryhmiä oppija ymmärtää ryhmän periaatteiden, sääntöjen ja sopimusten merkityksen. Yhdessä työyhteisön/työvalmentajan kanssa oppija ryhmäyttää ohjattavaa ryhmää. Kannustaa ohjattaviaan vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön keskenään sekä antaa ohjattaville mahdollisuuksia vaikuttaa asioihin. Kannustaa, motivoi ja antaa palautetta. Oppija luo ohjauksellaan ja toiminnallaan myönteistä ilmapiiriä.

Työskentelee käyttäen ohjauksen menetelmiä

Oppija käyttää ohjauksessa luovia ja toiminnallisia ohjauksen menetelmiä. Yhdessä työyhteisön kanssa valitsee sopivat menetelmät yksilö- ja ryhmäohjaukseen ohjattavien huomioiden. Osaa sovittaa ohjauksen menetelmät kohderyhmän ikään sopiviksi. Oppija ymmärtää ja osaa kertoa käyttämiensä ohjausmenetelmien merkityksen ihmisen hyvinvoinnille. Ohjauksessa oppija hyödyntää keskeisiä välineitä ja materiaaleja, huomioiden myös estetiikan ja viihtyvyyden. Huomioi ympäristön erilaisia mahdollisuuksia ja toimijoita.

Ohjaa kestävään elämäntapaan sekä suunnittelee ja toteuttaa retken, leirin tai tapahtuman

Oppija suunnittelee ja toteuttaa retken, leirin tai tapahtuman yhdessä työyhteisön kanssa. Oppija toimii kestävä kehityksen tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti sekä ohjaa omalla toiminnallaan ohjattaviaan kestävään elämäntapaan. Toimintoihin oppija valitsee luontoa kunnioittavia, vaihtoehtoja ja työmenetelmiä. Toimii tuntien leiri- ja retkitoiminnan tai tapahtuman keskeiset periaatteet.

Huolehtii ohjattavien kokonaisvaltaisesta turvallisuudesta ja ottaa huomioon työturvallisuuteen liittyvät tekijät

Oppija huomioi toiminnassaan ohjattavien ruoka-aineallergiat ja sairaudet. Huomioi ennalta ehkäisevästi turvallisuuteen liittyvät fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset riskit. Ohjauksen suunnittelussa, ohjeistuksessa ja toteutuksessa huomioi turvallisuuden ja turvallisuusmääräykset. Tutustuu ohjauskokonaisuuden turvallisuussuunnitelmaan ja pelastussuunnitelmaan. Valitsee työyhteisön kanssa turvallisuuden kannalta tarkoituksenmukaiset laitteet, varusteet ja välineet. Tietää kenelle ilmoittaa turvallisuuteen liittyvistä riskeistä. Huomioi toiminta- ja työkyvyn ylläpitämisen työssään.

Arvioi ja kehittää toimintaansa

Oppija arvioi omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista palautekeskusteluissa työvalmentajan kanssa. Oppija huomioi työssään tietoturvan, työergonomian, työturvallisuuden sekä kestäväen kehityksen ajattelun. Oppija toimii ohjeiden ja säädösten mukaisesti ja tunnistaa elinikäisen oppimisen avaintaidot kuten työaikojen noudattaminen sekä tunnistaa omat vahvuutensa.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Anne Varonen 22.2.23

7.3 NUOREN KASVUN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN, 30 OSP

Noudattaa työtään ohjaavia ajantasaisia säädöksiä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita

Oppija toimii ohjaajana Nuorten työpajalla ja ohjaa asiakkaita heidän tehtävissään. Työpajatoimintaa ohjaa lastensuojelulaki (417/2007) ja nuorisolaki (1285/2016), jotka määrittelevät työskentelyä pajalla. Työpajajakson aikana oppijan tavoitteena on tukea nuoren elämänhallintataitoja, sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, yhteisöllisyyttä ja tekemällä oppimista, jotka toimivat työpajatoiminnan toimintaperiaatteina.

Oppija toimii alaa ohjaavan lainsäädännön, asiakirjojen ja arvopohjan mukaisesti. Toimii työssään ammattieettisiä ohjeita ja sopimuksia noudattaen. Työpajalla oppija huomioi ja noudattaa vaitiolovelvollisuutta sekä lastensuojelulain mukaista ilmoitusvelvollisuutta. Oppija toimii sukupuolisensitiivisesti. Työskennellessään oppija pohtii omaa ammatillista kasvuaan.

Työskentelee hyödyntäen tietoa nuoruudesta ja nuoruuden ilmiöistä

Oppija huomioi toiminnassaan nuorten elämään liittyviä erityispiirteitä ja kehityshaasteita sekä tunnistaa riskejä ja suojaavia tekijöitä. Oppija hyödyntää

toiminnassaan ja ohjaustilanteessa tietoa kasvun ja tuen tarpeista. Oppija ottaa huomioon ajankohtaiset ilmiöt toiminnassa, kuten oppivelvollisuuslaki, päihteet (esim. sähkötupakka) sekä someilmiöt (esim. Discord).

Auttaa ja tukea nuorten kasvua ja hyvinvointia

Oppija ymmärtää varhaisen tuen ja ehkäisevän työn periaatteet esim. lastensuojelu lapsen tukena. Oppijan tutustuessa paremmin työpajan asiakkaisiin, oppii hän tunnistamaan nuoren mahdolliset erityistarpeet sekä vahvuudet.

Työpajoilla tuetaan asiakkaiden psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta. Oppija tunnistaa hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja vaikuttaa positiivisesti etsien uusia käytänteitä hyvinvoinnin edistämiseen. Oppija noudattaa työpajan toimintamallin mukaan työturvallisuutta koskevia säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita. Osallistuu yksilön hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtimiseen. Työvalmentajan kanssa keskustellen oppija toimii ymmärtäen oman työnsä merkityksen asiakkaan hyvinvoinnille.

Otaa toiminnassaan huomioon nuoren perheen ja lähiverkoston

Oppija ohjaa asiakkaita ymmärtäen lähiverkoston sekä toiminta- ja kasvu ympäristön merkityksen asiakkaiden elämässä. Työpajalla oppija tiedostaa asiakkaan vertaistuen merkityksen toimintakyvylle sekä hyvinvoinnille. Oppija pyrkii ohjaamaan ohjattaviaan keskinäiseen keskusteluun ja osaa perustella vertaisryhmän merkityksen.

Suunnittelee ja toteuttaa projektimaista toimintaa

Oppija suunnittelee ja toteuttaa projektityön yksilölle ja/tai ryhmälle. suunnittelussa ja toteutuksessa huomioi kohderyhmän sekä työpaikan tarpeen. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioi toimintaympäristön mahdollisuudet osallistaa ohjattavat mukaan projektiin.

Oppija laatii projektisuunnitelmastaan aikataulutetun ohjaussuunnitelman ja budjetin. Tiedottaa työyhteisöä ohjauskokonaisuudesta sekä työskentelee yhteistyössä työyhteisön kanssa suunnitelman mukaisesti. Oppija hyödyntää eri materiaalien, välineiden ja menetelmien käytön ohjauksessa sekä osaa perustella toimintaansa.

Oppija arvioi projektin onnistumista ja tavoitteiden toteutumista arviointikeskustelussa työvalmentajana kanssa. Oppija ymmärtää ja osaa kertoa projektissa käyttämiensä ohjausmenetelmien merkityksen ihmisen hyvinvoinnille. Keskustelun pohjalta oppija tarvittaessa kehittää työskentelytapoja ja pohtii projektin jatkumahdollisuuksia.

Edistää osallisuutta ja kannustaa vaikuttamiseen

Oppija kannustaa, motivoi ja osallistaa ohjattavia vaikuttamaan omiin asioihinsa yhteiskunnallisesti. Kannustaa nuoria yhteisölliseen toimintaan ja osallistumaan heitä

koskeviin asioihin hyödyntäen eri vaikuttamiskeinoja kuten paikallinen Nuorisovaltuusto (Nuva).

Oppija tutustuu Kouvolan kaupungin Nuorisopalveluiden alla toimiviin muihin tahoihin kuten, esimerkiksi eri paikkakunnilla toimivat Nuorisotalot, NuortenPaikka ja Nuorten Paja. Oppija tiedostaa eri tahojen mahdollisuudet vaikuttavaan nuorisotyöhön ja tätä kautta nuorten mahdollisuuteen vaikuttaa nuorisotoimintaan.

Ohjaa nuoria eettiseen ajatteluun ja arvojen pohtimiseen

Oppija toimii huomioiden yksilöiden ja ryhmän moninaisuuden. Tuntee suomalaista kulttuuria ja kulttuuriperinnettä sekä pohtii omia arvoja ja asenteita. Kohtaa luontevasti erilaisia ja erilaisista taustoista tulevia yksilöitä. Toimii eri kulttuurien, uskontojen ja katsomusten ominaispiirteitä ja tapoja kunnioittaen. Oppija hyödyntää toiminnassaan tietoa kasvun ja tuen tarpeista.

Ristiriitatilanteissa oppija puuttuu niihin johdonmukaisesti ja kannustaen ratkaisemaan ristiriidat myönteisesti keskustelemalla. Työpajalla oppija ohjaa nuoria eettiseen ajatteluun sekä toimii rakentavasti ristiriitatilanteissa.

Työskentelee hyödyntäen digitaalisia toimintaympäristöjä sekä toteuttaa teknologia- ja mediakasvatusta

Oppija käyttää työssään internettiä monipuolisesti ja ohjaa nuoria tiedon hakemisessa sekä eri ohjelmien käytössä kuten, esimerkiksi ansioluettelon tekeminen Canva-sovelluksella. Oppija noudattaa media-alan tekijänoikeuskäytäntöjä luodessaan, valitessaan, käsitellessään ja julkaistessaan mediateoksia. Huomioi teknologia- ja mediakasvatuksessa lain säädännön ja eettiset ohjeistukset.

Työskentelee monialaisissa verkostoissa

Nuorten työpajan henkilökunta koostuu työpajajohtajasta, palvelusihteeristä, yksilövalmentajista ja työvalmentajista. Työpajalla oppija ohjaa työpajan asiakkaita päivittäisissä työtehtävissä itsenäisesti tai työvalmentajan tukemana. Oppija tukee asiakkaan ammatillista kasvua ohjaamalla sekä suunnittelemalla työtehtävän asiakkaan taitojen tasoisesti ja taidon karttuessa huomioi vaativuuden.

Oppija perehdytetään työpajojen toimintamalliin, joka sisältää esimerkiksi työntekijöiden yhteystiedot, turvaohjeet, tutustutaan työpajoihin sekä henkilökuntaan. Työpajalla noudatetaan työsuojelumääräyksiä- ja ohjeita. Työpajajakson aikana oppija toimii yhtenä työntekijänä, jolloin tulee huomioida työntekijän oikeudet ja velvollisuudet. Oppija toimii työympäristössä vastuullisesti ja on valmis auttamaan muita työntekijöitä tarvittaessa. Työpajoilla korostuu kohtaaminen ja vuorovaikuttaminen.

Oppija ymmärtää ammatillisen verkostoitumisen merkityksen työssään ja pyrkii verkostoitumaan muiden nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kanssa, esimerkiksi Te-palvelut, sosiaalipalvelut, koulutuspalvelut.

Arvioi ja kehittää toimintaansa

Oppija arvioi omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista palautekeskusteluissa työvalmentajan kanssa. Oppija huomioi työssään tietoturvan, työergonomian, työturvallisuuden sekä kestäväen kehityksen ajattelun. Oppija toimii ohjeiden ja säädösten mukaisesti ja tunnistaa elinikäisen oppimisen avaintaidot kuten työaikojen noudattaminen sekä tunnistaa omat vahvuutensa.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](http://ePerusteet.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Anne Varonen 22.2.23

7.4 OSALLISUUDEN TUKEMINEN JA SOSIAALINEN VAHVISTAMINEN, 30 OSP

Noudattaa työtään ohjaavia säädöksiä, määräyksiä ja toimintaperiaatteita

Oppija toimii ohjaajana Nuorten työpajalla ja ohjaa asiakkaita heidän tehtävissään. Työpajatoimintaa ohjaa lastensuojelulaki (417/2007) ja nuorisolaki (1285/2016), jotka määrittelevät työskentelyä pajalla. Työpajajakson aikana oppijan tavoitteena on tukea nuoren elämänhallintataitoja, sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, yhteisöllisyyttä ja tekemällä oppimista, jotka toimivat työpajatoiminnan toimintaperiaatteina.

Oppija toimii alaa ohjaavan lainsäädännön, asiakirjojen ja arvopohjan mukaisesti. Toimii työssään ammattieettisiä ohjeita ja sopimuksia noudattaen. Työpajalla oppija noudattaa vaitiolovelvollisuutta. Oppija toimii työpajan työturvallisuusohjeiden mukaisesti ja edistää toiminnallaan työturvallisuutta sekä tietää, miten toimia uhkaavissa tilanteissa.

Työskentelee ennaltaehkäisevällä työotteella

Oppija työskentelee ennaltaehkäisevällä työotteella ja ymmärtää sen merkityksen asiakastyössä. Oppija tunnistaa nuoren mahdolliset erityistarpeet ja vahvuudet sekä riskitekijät syrjäytymiselle. Oppija tunnistaa yksilön sosiaalisen vahvistamisen tarpeen ja riskitekijät syrjäytymiselle sekä hyödyntää tietoa työssään. Oppija osaa kertoa lähiverkoston merkityksestä ja riskeistä sosiaalisessa vahvistamisessa sekä kehittää toimintaansa tiedon perusteella.

Työpajoilla tuetaan asiakkaiden psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta. Oppija tunnistaa hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja vaikuttaa positiivisesti etsien uusia käytänteitä hyvinvoinnin edistämiseen. Oppija tukee yksilön hyvinvointia, arjen- ja elämänhallintaa sekä edistää terveellisiä elämäntapoja.

Työvalmentajan kanssa keskustellen oppija osaa kertoa muiden sidosryhmien merkityksestä ja riskeistä. Oppija toimii ymmärtäen oman työnsä merkityksen asiakkaan hyvinvoinnille.

Käyttää sosiaalisen vahvistamisen menetelmiä ja tunnistaa niiden tarpeen

Työpajoilla korostuu kohtaaminen ja vuorovaikuttaminen. Oppija on vuorovaikutuksessa ohjattavien kanssa keskustellen sekä kuunnellen. Ohjauksessa oppija tukee ja vahvistaa asiakkaan omatoimisuutta, itseohjautuvuutta ja vastuun ottamista omasta tekemisestä esimerkiksi ohjaa työtehtävässä omalla esimerkillä näyttäen sekä vuorovaikuttaen, ei tee asiakkaan puolesta.

Tukee asiakkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä

Oppija tukee asiakkaiden omatoimisuutta, itseohjautuvuutta sekä vastuun ottamista omasta tekemisestään. Oppija käyttää osallisuutta tukevia menetelmiä monipuolisesti ja hyödyntää digitaalisia alustoja ja eri välineitä. Oppija käyttää erilaisia ohjausmenetelmiä tai järjestää ryhmätilanteita, joissa yhteisöllisyys ja osallisuus toteutuvat.

Käyttää työympäristön kirjaamistapoja

Nuorten työpajalla käytössä Walmu-asiakastietojärjestelmä, jota työvalmentaja ja yksilövalmentaja käyttävät asiakaskirjauksiin. Oppija kirjaa havaintojaan yhdessä työvalmentajan kanssa, käyttäen kirjaamisessa asianmukaista kieltä.

Toimii palveluohjauksen periaatteiden mukaan

Nuorten työpajat ovat työhön valmentava paikka, jossa toimitaan ja harjoitellaan työelämän pelisääntöjä. Oppija toimii työpajalla yhtenä työyhteisön jäsenenä ja ymmärtää oman roolinsa merkityksen työhyvinvoinnin edistämisessä.

Oppija ymmärtää ammatillisen verkostoitumisen merkityksen työssään ja verkostoituu muiden nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kanssa. Nuorisopalvelut järjestävät nuorille erilaista ohjelmaa, joita oppija voi hyödyntää tuomalla niistä tietoa työyhteisöön.

Tukee ohjattaviaan vaikeissa elämäntilanteissa

Työpajoilla tuetaan asiakkaita vaikeissakin elämäntilanteissa. Oppija kohtaa ja tukee asiakasta elämänvaiheissa ja ymmärtäen eri kriisin vaiheet. Oppija tunnistaa hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ja vaikuttaa positiivisesti etsien uusia käytänteitä hyvinvoinnin edistämiseen.

Oppija noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita ja huolehtii itsensä sekä muiden turvallisuudesta. Kriisitilanteissa oppija toimii työympäristön toimintamallien mukaisesti ja kehittää turvallista työympäristöä yhdessä muun työyhteisön kanssa. Oppija tunnistaa eri työympäristössä työskentelevien henkilöiden vastuut.

Pitää huolta omasta hyvinvoinnistaan ja turvallisuudestaan

Oppija huomioi työssään tietoturvan, työergonomian, työturvallisuuden sekä kestäväen kehityksen ajattelun. Oppija toimii ohjeiden ja säädösten mukaisesti ja tunnistaa elinikäisen oppimisen avaintaidot kuten työaikojen noudattaminen.

Arvioi ja kehittää toimintaansa

Oppija arvioi omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista palautekeskusteluissa työvalmentajan kanssa. Oppija huomioi työssään tietoturvan, työergonomian, työturvallisuuden sekä kestäväen kehityksen ajattelun. Oppija toimii ohjeiden ja säädösten mukaisesti ja tunnistaa elinikäisen oppimisen avaintaidot kuten työaikojen noudattaminen sekä tunnistaa omat vahvuutensa.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Anne Varonen 22.2.23

8 LIIKETOIMINNAN PERUSTUTKINTO

8.1 ASIAKASPALVELU, 20 OSP

Nuorten työpaja Spiraalissa on myynnissä työpajalla nuorten valmistamia käsitöitä, kuten mattoja, pöytäliinoja, kunnostettuja huonekaluja ja sisustustavaroita. Spiraalin yhteydessä toimii myös Matkahuolto, joka toimii pakettien lähetys- ja noutopisteenä.

Valmistautuu asiakaspalveluun osana asiakaslähtöistä liiketoiminnan kokonaisuutta

Oppija toimii Matkahuollon Asiamiespisteessä palvellen asiakkaita asiakaslähtöisesti, esimerkiksi asiakkaan hakiessa tai lähettäessä pakettia. Samassa työpisteessä oppija palvelee myös Spiraalin myymälän asiakkaita ja tarvittaessa esittelee myytäviä tuotteita ja toimii kassahenkilönä. Työvalmentaja perehdyttää oppijan Matkahuollon tietojärjestelmään ja tarvittaessa auttaa oppijaa myöhemminkin.

Asiakaspalvelutilanteissa oppija toimii asiakaslähtöisesti hyvien käytöstapojen mukaisesti ja ymmärtää oman työtehtävänsä merkityksen osana myönteistä asiakaskokemusta. Asiakkaan kontaktoidessa oppija osaa neuvoa työpajatoiminnan palveluita ja ohjata eteenpäin. Oppijalla on mahdollisuus vaikuttaa myymälän tuotteiden esille laittoon ja antaa perusteltuja kehittämissuhteita myymälän toiminnasta työvalmentajalle.

Työvalmentajalta saadun palautteen pohjalta oppija toimii elinikäisen oppimisen mukaisesti ja reflektoi omaa toimintaansa.

Palvelee sisäisiä tai ulkoisia asiakkaita eri kanavissa hyödyntäen kielitaitoaan

Oppija palvelee erilaisia asiakkaita kohdaten asiakkaan paikan päällä, viestien sähköpostilla tai puhelimitse. Palvelee asiakkaita suomen kielellä ja tarvittaessa toisella vieraalla kielellä.

Edistää omalla työllään asiakastyytyväisyyttä ja myönteistä asiakaskokemusta

Oppija ymmärtää asiakastyytyväisyyden merkityksen ja pyrkii toiminnallaan edistämään myönteistä asiakaskokemusta Matkahuollon ja myymälän asiakkaita palvellessa. Työvalmentajalta saadun palautteen pohjalta oppija toimii elinikäisen oppimisen mukaisesti ja reflektoi omaa toimintaansa.

8.2 LOGISTIIKKAPALVELUT, 15 OSP

Hoitaa organisaation logistiikan työtehtäviä

Työvalmentaja perehdyttää oppijan Matkahuollon Asiamiespisteen toimintaan, järjestelmään sekä ohjeisiin. Työpisteessä työvalmentaja on oppijan tukena.

Työpaja Spiraalissa oppija toimii Matkahuollon Asiamiespisteessä palvellen asiakkaita asiakaslähtöisesti, esimerkiksi asiakkaan hakiessa tai lähettäessä pakettia. Matkahuollon toimipisteen eri tehtäviin kuuluu pakettien vastaanotto, lajittelu, hyllytys sekä varaston tarkistus. Matkahuollon toimintaan kuuluu myös nouto- ja jakelutoiminta, kuten pakettien kuljettaminen yrityksille, yksityisasiakkaille sekä pakettiautomaatteihin.

Palvelee asiakkaita suomen kielellä ja tarvittaessa toisella vieraalla kielellä. Oppija ottaa huomioon tieto- ja työturvallisuusohjeet ja noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan.

Hoitaa logistiseen prosessiin liittyviä dokumentteja

Oppija valitsee toimitettavat paketit ja tulostaa niistä Matkahuollon tietojärjestelmästä ajolistat, jonka mukaan suunnitellaan ajoreitti ja aikataulu. Asiakaskohteissa käytetään puhelinsovellusta, jossa oppija kuittaa luovutetun paketin tai laittaa varauman, mikäli jakelu on epäonnistunut.

Matkahuollosta noudettaessa pakettia oppija luovuttaa Matkahuollon järjestelmästä paketin ja tulostaa luovutuskuitin. Oppija huolehtii asiakastunnistamisen eli tarkistaa henkilöllisyyden esimerkiksi ajokortista. Noudattaa tietosuojan sekä tietoturvan periaatteita. Oppija tekee tarvittavat jälkityöt eli luovutuskuitin arkistointi.

Hankkii työssään tarvittavaa tietoa logistisista palveluista ja eri toimijoista

Oppija hakee tarvittavaa tietoa työhönsä eri lähteistä ja pyrkii hyödyntämään sitä työtehtävässään sekä tekemään sen pohjalta päätöksiä. Tunnistaa eri logistiikan palvelun tuottajia ja palveluja. Osaa ehdottaa asiakkaalle sopivia palvelutoimittajia.

Spiraalin Matkahuolto tekee yhteistyötä Lahden Matkahuollon sekä Matkahuollon asiakaspalvelukeskuksen kanssa.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](http://ePerusteet.opintopolku.fi)

8.3 TYÖYHTEISÖSSÄ TOIMIMINEN, 15 OSP

Toimii työorganisaationsa toimintaperiaatteiden mukaisesti ja ymmärtää henkilöstön roolin osana kehittyvää työyhteisöä

Nuorten työpajat ovat työhön valmentava paikka, jossa toimitaan ja harjoitellaan työelämän pelisääntöjä. Työpajoilla työvalmentaja perehdyttää oppijan työpajan toimintatapoihin ja suoritettaviin tehtäviin. Oppija toimii työpajalla yhtenä työyhteisön jäsenenä ja ymmärtää oman roolinsa merkityksen työhyvinvoinnin edistämisessä.

Toimii työyhteisön tai tiimin jäsenenä muuttuvissa vuorovaikutustilanteissa

Työpajoilla oppija kohtaa ja on vuorovaikutuksessa työyhteisön henkilökunnan ja työpajan sisäisten asiakkaiden kanssa. Oppija pyrkii edistämään työhyvinvointia mm. tervehtimällä työpajan asiakkaita tai henkilökuntaa kohdatessa. Oppija ottaa huomioon tieto- ja työturvallisuusohjeet ja noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan.

Arvioi omaa työsuoritustaan ja asettaa osaamiselleen kehittämistavoitteita

Oppija asettaa tavoitteita omalle ammatilliselle kasvulle ja kehittymiselle. Tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan. Oppijalla on säännöllisesti arviointikeskusteluja työvalmentajan kanssa. Oppija ottaa palautetta vastaan ja tarvittaessa kehittää toimintaansa sen pohjalta.

Verkostoituu ammatillisesti ja kehittää työyhteisön toimintaa

Oppija ymmärtää ammatillisen verkostoitumisen merkityksen työssään ja pyrkii verkostoitumaan muiden nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten kanssa. Nuorisopalvelut järjestävät nuorille erilaista ohjelmaa, joita oppija voi hyödyntää tuomalla niistä tietoa työyhteisöön.

Viestii työhönsä liittyvistä asioista työvälineohjelmia ja viestintäkanavia käyttäen

Oppija hyödyntää sosiaalisia verkostoja, kuten Nuorisopalvelujen eri viestintäkanavat, joissa infoa tulevista tapahtumista. Nuorten työpajojen Facebook-sivujen ylläpitäminen/ilmoittaminen.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](http://ePerusteet.opintopolku.fi)

9 LOGISTIIKAN PERUSTUTKINTO

9.1 LOGISTIIKKA-ALAN TYÖYMPÄRISTÖSSÄ TOIMIMINEN, 15 OSP

Oppija varmentuu työsuhteeseen liittyvistä sopimuksen ehdoista

Työvalmentaja perehdyttää oppijan Matkahuollon Asiamiespisteen työtehtäviin, järjestelmään sekä ohjeisiin. Toimiessaan kuljetuksessa Logistiikkapajan työvalmentaja perehdyttää ja ohjaa kuljetuksen ajojärjestelyissä sekä sovituisissa toimintatavoissa. Työpisteessä työvalmentaja on oppijan tukena.

Oppija aloittaa työskentelyn

Oppija työskentelee itsenäisesti sekä ryhmässä riippuen työtehtävän laajuudesta. Työryhmässä oppija toimii yhteistyökykyisesti ja hyvässä vuorovaikutuksessa ryhmän jakaessa ja suunnitellessa työtehtäviä.

Oppija pukeutuu työpajalla ohjeiden mukaisesti. Työvaatetuksena ovat suojaavat työvaatteet (takki, liivi, housut, käsineet) sekä turvakengät. Tilanteen mukaan oppija käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia, kuten suojalaseja, kuulosuojaimia, visiiriä tai suojamaskia.

Ennen kuljetusta oppija tarkistaa ajoneuvon kuten polttoaineen riittävyyden ja varaa tarvittavat liinat kuljetettavan tavaran kiinnitykseen. Täyttää ajoneuvossa olevaa ajopäiväkirjaa jokaiselta ajopäivältä. Oppija noudattaa ajoneuvon käyttö- ja turvallisuusohjeita. Huomattuaan vian oppija ilmoittaa asiasta työvalmentajalle. Oppija huolehtii ajoneuvon ja tarvikkeiden puhdistamisesta käytön jälkeen. Oppija käyttää Matkahuollon pakettien noutamisessa ja lähettämisessä tarvittavia eri digitaalisia välineitä, kuten tietokone sekä puhelin, johon kuitataan paketti viedyksi yksityisasiakkaalle.

Työskentelee logistiikka-alan työympäristössä turvallisesti ja tunnistaa tieto- ja työturvallisuuteen liittyvät riskit

Oppija huolehtii itsenäisesti hyvästä ja turvallisesta suojauksesta työskennellessään. Työskentelee huomioiden työergonomian kuten oikeanlaisen nostotavan nostaessaan painavia paketteja/laatikoita. Mahdollisista puutoksista työvaatteissa tai -välineissä oppija ilmoittaa asiasta työvalmentajalle.

Työskennellessään Matkahuollossa oppija huomioi työturvallisuusriskit, kuten pakettien oikeanlainen varastointi. Oppija huolehtii työtilan siisteydestä ja järjestyksestä. Oppija toimii työyhteisössä yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä. Noudattaa

työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sopii poikkeamista sovitun toimintatavan mukaisesti, esimerkiksi sopii työvalmentajan kanssa etukäteen lääkärikäynnistä työajalla.

Oppija asettaa tavoitteita omalle ammatilliselle kasvulle ja kehitymiselle. Tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan. Työvalmentajan kanssa käydään säännöllisesti arviointikeskusteluja. Oppija ottaa palautetta vastaan ja tarvittaessa kehittää toimintaansa sen pohjalta.

Hätäensiaputilanteissa sekä tulipalotilanteissa oppija toimii ohjeiden mukaisesti. Kuljetustehtävän aikana oppija huomioi muut autoilijat. Liikenteessä on vastuullinen, ennakoiva ja ajotapa taloudellinen.

Toimii työtehtävän vaatimissa digitaalisissa toimintaympäristöissä

Oppija käyttää Matkahuollossa ja kuljetuksessa tarvittavia tietojärjestelmiä, viestintäkanavia ja viestintäteknisiä laitteita, kuten radiolukija, tietokone, tulostin, puhelin.

Toimii kestävän kehityksen mukaisesti työtehtävissään

Työpajalla toimitaan kestävän kehityksen mukaisesti ja lajitellaan syntyneet jätteet niille asettamille paikoille esimerkiksi tulostuspaperit paperiroskiin. Työskentelee kestävän kehityksen mukaisesti kuormittamatta ympäristöä turhaan, esim. kuljetustehtävässä ajoneuvon turha tyhjäkäynti.

Opiskelija toimii työtehtävissään energiatehokkaasti

Oppija täyttää ajopäiväkirjan ajon päätteeksi ja huolehtii ajoneuvon kunnosta ja siistiydestä. Ajon aikana ilmenneistä mahdollisista vioista ilmoittaa työvalmentajalle. Oppija huolehtii koneiden ja tarvikkeiden puhdistamisesta käytön jälkeen ja vie ne niille tarkoitetuille paikoille.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

9.2 TAVARAN VASTAANOTTO JA SÄILYTTÄMINEN, 30 OSP

Vastaanottaa saapuvan tavaran

Työvalmentaja perehdyttää oppijan Matkahuollon Asiamiespisteen toimintaan, järjestelmään sekä ohjeisiin. Työpisteessä työvalmentaja on oppijan tukena.

Oppija toimii aamuisin pakettien vastaanotossa ja ottaa paketit vastaan, tarkistaa kunnan, vie ne niille osoitetuille paikoilleen ja kirjaa paketin vastaanotetuksi. Mikäli oppija huomaa paketin kunnossa raportoitavaa, kuvataan paketti ja kuvat lisätään järjestelmään. Oppija noudattaa tietosuojan sekä tietoturvan periaatteita. Oppija tekee tarvittavat jälkityöt eli luovutuskuitin arkistointi.

Oppija noudattaa hyvän asiakaspalvelun periaatteita, on oma-aloitteinen, yhteistyökykyinen ja palvelee asiakasta positiivisella asenteella. Palvelee asiakkaita suomen kielellä ja tarvittaessa toisella vieraalla kielellä. Oppija ottaa huomioon tieto- ja työturvallisuusohjeet ja noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan.

Käsittelee saapuvan tavarán

Oppija käyttää tarvittavia laitteita ja työvälineitä tavarán siirtämisessä, käsittelyssä ja käsittelee saapuvaa tavaraa turvallisesti. Hyllyttäessä saapuvia paketteja radiolukijalla oppija siirtää automaattisesti saapumistiedon.

Oppija huomaa puutteelliset toimitukset tai väärán toimituskohteen ja osaa toimia annettujen ohjeiden mukaisesti. Huomatessaan saapuneen paketin kärsineen, oppija toimii logistiikkapajan käytänteiden mukaisesti.

Sijoittaa tavarán turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti

Lajitteluun tulleet paketit oppija sijoittaa turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti hyllyihin/rullakoihin. Mahdollisista vaurioista oppija kirjaa havainnot ja raportoi toimipisteen ohjeiden mukaisesti Oppija huolehtii työhyvinvoinnista ja huomioi työergonomian työskennelleessään, kuten oikeanlaisen nostotavan nostaessaan painavia paketteja. Oppija toimii vastuullisesti ja noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

9.3 TAVARAN KULJETTAMINEN, 15 OSP

Valmistele tavarán kuljetuksen

Viitakummun sekä Spiraalin logistiikkapajoilla tehdään muuttokuljetuksia ja pakettikuljetuksia. Ennen oppijan siirtymistä logistiikkapajalle oppija esittää työvalmentajalle ajo-oikeuteen tarvittavan luvan ja pätevyyden.

Työpajoilla varmistetaan ennen liikkeellelähtöä, että ajoneuvo on tieliikennekelpoinen ja tarkistetaan polttoaineen riittävyys. Mikäli oppija huomaa ajoneuvossa mahdollisia vikoja, tulee tehdä vikailmoitus työvalmentajalle.

Oppija huomioi kuormaa tehdessä purkujärjestyksen ja tekee kuormauksen huolellisesti. Kuorma sidotaan ohjeiden mukaisesti, käyttäen tarvittaessa kuormaliinoja. Kuormaa tehdessä tulee huomioida kuljetusauton kantavuus ja kuormituskyky. Logistiikkapaja kuljettaa Ahlmannintien jäteasemalle jäteastioita, jotka sisältävät vanhaa voiteluöljyä tai bensaa. Oppija huomioi vaarallisten aineiden vapaarajan (alle vapaarajan -> viisi kappaletta). Kuljetuksen aikana oppija ylläpitää ajoneuvon ja työympäristön siisteyttä.

Suorittaa kuljetustehtävän

Logistiikkapajoilla tehdään asiakastöinä esimerkiksi muuttoa, tavaroiden kuljetusta paikasta toiseen. Asiakastöissä toimitaan asiakaslähtöisesti palvelusopimuksen mukaan. Työvalmentaja käy yhdessä oppijan kanssa läpi palvelusuunnitelman ennen työn aloittamista ja työn edetessä oppija saa tarvittaessa tukea. Oppija noudattaa hyvän asiakaspalvelun periaatteita, on oma-aloitteinen, yhteistyökykyinen ja palvelee asiakasta positiivisella asenteella. Oppija noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan. Tarvittaessa palvelee asiakasta toisella vieraalla kielellä. Oppija arvioi oman työsuorituksensa onnistumista, vastaanottaa palautetta ja tarvittaessa muuttaa tapaansa työskennellä.

Työvalmentajan antaa kuljetustehtävän, jossa käydään oppijan kanssa läpi mitä kuljetetaan, mistä haetaan ja minne viedään. Oppija suunnittelee yhdessä työvalmentajan kanssa kuljetukseen soveltuvan reitin ja tekee aikataulun. Ennen kuljetusta oppija huolehtii tarvittavista dokumenteista mukaan asiakaskohteeseen ja tekee tarvittavat sähköiset kirjaukset.

Kuljetustehtävän aikana oppija huomioi kuorman painon ja mitat sekä muut autoilijat liikenteessä. Liikenteessä oppijan ajamistapa tulee olla vastuullinen, ennakoiva ja taloudellinen. Huolehtii kuljetusauton siisteydestä ajon jälkeen ja osaa täyttää ajopäiväkirjan.

Oppija huolehtii itsenäisesti hyvästä ja turvallisesta suojauksesta työskennellessään. Työskentelee huomioiden työergonomian kuten oikeanlaisen nostotavan nostaessaan painavia pahvilaatikoita. Toimii työyhteisössä yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä. Noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sopii poikkeamista sovitun toimintatavan mukaisesti, esimerkiksi sopii työvalmentajan kanssa etukäteen lääkärikäynnistä työajalla. Tarpeen tullen käyttää viestintään esimerkiksi puhelinta.

Lopettaa kuljetustehtävän

Kuljetustehtävän loppuksi oppija pysäköi ajoneuvon turvallisesti sille tarkoitettulle parkkipaikalle. Oppija huolehtii kuljetusauton siisteydestä ajon jälkeen ja täyttää ajopäiväkirjan työpaikan ohjeiden mukaisesti. Ajon aikana ilmenneistä mahdollisista vioista tulee ilmoittaa työvalmentajalle.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://opintopolku.fi)

10 PINTAKÄSITTELYALAN PERUSTUTKINTO

10.1 PUUPINTOJEN PINTAKÄSITTELYT, 15 OSP

Puupajalla tehdään asiakastöinä erilaisten huonekalujen kunnostusta ja pintakäsittelyä. Oppija saa työvalmentajalta tukea ja ohjausta työn edistämiseen. Työvalmentaja perehdyttää oppijan puupajalla käytettäviin pintakäsittelytuotteisiin ja tarvikkeisiin. Puupajalla käytetään huonekalujen maalauspinakäsittelyssä vesiliukoisia maaleja. Lakkauksen pintakäsittelyssä käytetään tärpättiöhenteistä Helo-kalustelakkaa.

Tekee puupinnoille ennen pintakäsittelyjä tarvittavat kittaus-, silotus- ja hiontatyöt

Oppija suunnittelee ja tekee yhdessä työvalmentajan kanssa työsuunnitelman käsiteltävästä huonekalusta. Oppija tunnistaa eri pohjatöiden vaikutuksen lopputulokseen. Pohjatöiden valinnassa ja käytöstä oppija saa ohjausta työvalmentajalta tarvittaessa. Oppija etenee omaan tahtiin.

Oppija huomioi kittauksessa tarvittavan kuivumisajan. Hionta tapahtuu joko käsihiomakoneella tai hiomalla käsin käyttäen eri karkeusasteisia hiomapapereita. Oppija huomioi eri vaiheet ja etenee työsuunnitelman mukaisesti. Työn eri vaiheissa oppii itsearvioimaan työnjälkeään.

Maalaa puuainespintoja käsityövälineillä

Ennen maalauksen alkua oppija huolehtii työtilan sekä itsensä suojauksesta. Työvalmentaja selvittää oppijalle tuotteen käytettävyyden käyttäen pohjana käyttöturvallisuustiedotetta. Asiakastöissä käytetään samaa maalimerkkiä, joka on mahdollisimman käyttöturvallinen.

Oppija maalaa kohteen mukaisesti joko pensselillä, telalla tai ruiskulla. Oppija etenee työssään omaan tahtiin ja rauhallisesti, jotta työnjäljestä tulee mahdollisimman hyvä eikä turhia maaliroskeita synny ympäristöön.

Tekee puupintojen kuultokäsittelyjä, kuten petsausta, lakkausta ja laseerausta

Yhdessä työvalmentajan kanssa oppija tunnistaa eri kuultokäsittelyjen sopivuuden eri pinnoille. Sopivaa kuultokäsittelyainetta valitessa oppija saa tarvittaessa tukea ja ohjausta työvalmentajalta, mikä pintakäsittely sopii millekin puutuotteelle (Puupajalla ei tehdä laseerausta).

Työpajalla oppija huomioi käsittelyaineiden yhteensopivuuden sekä käyttötavan. Oppija työskentelee itsenäisesti ja tavoitteellisesti halutun lopputuloksen saavuttamiseksi.

Tekee puupintojen öljy- ja vahakäsittelyjä sekä pintakäsittelykiillotuksia

Oppija tietää maalien, lakkojen, öljyjen, vahojen, petsien ja kuultokäsittelyjen ulkonäöllisen sopivuuden eri puupinnoille. Valitsee oikeanlaiset työvälineet tarvittavaan työhön. Työpajalla käytetään vernissa- ja parafiiniöljyä, jotka levitetään puuvillakankaalla. Huolehditaan vernissakankaan oikeaoppisesta hävittämisestä laittamalla kankaat niille varattuun erityisroskikseen.

Työhyvinvointi ja työergonomia huomioidaan työskennellessä. Puupajalla ohjataan pienten taukojen pitämiseen sekä asettamaan työ oikealle korkeudelle sekä työskentelemään esteettömästi. Oppija työskentelee ergonomisesti vaihdellen työasentoja.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Anthony Brantberg 21.2.2023

11 PUHTAUS- JA KIINTEISTÖALAN PERUSTUTKINTO

11.1 PIHA- JA ULKOALUEIDEN HOITAMINEN, 20 OSP

Työpaja Viitakummun Kotityöpalvelupajan sekä Työpaja Spiraalin Piha-alueiden hoitotyöpajan tehtäviin kuuluu Nuorten työpajojen sekä asiakaskohteiden piha- ja ulkoalueiden hoito. Työtehtäviä ovat esimerkiksi nurmikonleikkaus, lumityöt, piha-alueiden hiekoitus sekä pensaiden leikkaus. Työpajan pienkoneita ovat työnnettävä ruohonleikkuri, trimmeri, pensasleikkuri ja lehtipuhallin. Työpajan työkaluja ovat mm. erilaiset lapiot, talikot, rautakanki, kottikärry. Työvalmentaja ohjaa ja perehdyttää nuoren työpaikan toimintaan sekä käytänteihin.

Piha- ja ulkoalueiden hoitotehtävien suunnittelu asiakaskohteessa

Työvalmentaja perehdyttää oppijan pienkoneiden käyttö- ja huolto-ohjeisiin sekä opastaa käytössä. Piha- ja kotityöpalvelupajalla työvalmentaja ohjeistaa oppijan päivän työtehtäviin. Oppija suunnittelee ja aikatauluttaa annetun työtehtävän huomioiden asiakaslähtöisyyden, kiireellisyyden sekä työn laajuuden. Tarvittaessa oppija saa apua työvalmentajalta.

Oppija huolehtii piha- ja ulkoalueiden ympärivuotisesta kunnossapidämisestä eri vuodenaikoina. Oppija tekee työsuunnitelman ja sen mukaan tarvittavat piha- ja ulkoalueiden hoitotyöt, kuten puiden ja pensaiden oikea-aikaisen leikkaamisen, kasvien oikea-aikaisen istuttamisen, nurmikonleikkaus ja talvella pihan hiekoituksen liukkailla keleillä. Oppija valitsee sopivat työvälineet ja koneet tilanteen mukaan.

Kiinteistön ympärivuotinen piha- ja ulkoalueiden hoito asiakaskohteessa

Oppija työskentelee työpajalla eri vuodenaikoina, jolloin tulee huomioida piha- ja ulkoalueiden eri tehtävät, palvelusopimukset sekä laatukriteerit. Oppija seuraa aktiivisesti ympäristöä työskennellessään, varoen esimerkiksi katolta putoavia lumia tai pihatien liukkautta. Toimii turvallisesti ja sopeuttaa työnsä muuttuviin olosuhteisiin.

Asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä toimiminen

Työpajoilla tehdään asiakastöitä, joissa toimitaan asiakaslähtöisesti palvelusopimuksen mukaan. Työvalmentaja käy yhdessä oppijan kanssa läpi palvelusuunnitelman ennen työn aloittamista ja työn edetessä oppija saa tarvittaessa tukea. Oppija noudattaa hyvän asiakaspalvelun periaatteita, on oma-aloitteinen, yhteistyökykyinen ja palvelee asiakasta positiivisella asenteella. Oppija noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan. Tarvittaessa palvelee asiakasta toisella vieraalla kielellä. Oppija arvioi oman työsuorituksensa onnistumista, vastaanottaa palautetta ja tarvittaessa muuttaa tapaansa työskennellä.

Oppija toimii työyhteisössä yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä. Noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sopii poikkeamista sovitun toimintatavan mukaisesti, esimerkiksi sopii työvalmentajan kanssa etukäteen lääkärikäynnistä työajalla. Tarpeen tullen käyttää viestintään esimerkiksi puhelinta.

Huolehtii työhyvinvoinnista ja huomioi työergonomian työskennellessään, kuten oikeanlaisen nostotavan nostaessaan painavia koneita. Oppija toimii vastuullisesti ja noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita. Työskentelee kestävän kehityksen mukaisesti kuormittamatta ympäristöä turhaan, esim. koneiden turha tyhjäkäynti. Oppija ilmoittaa työvalmentajalle huomattessaan laitevian tai koneen rikkoutumisen.

Työturvallisuuden noudattaminen

Oppija pukeutuu työpajalla ohjeiden mukaisesti. Työvaatetuksena ovat suojaavat työvaatteet (takki, liivi, housut, käsineet) sekä turvakengät. Tilanteen mukaan oppija käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia, kuten suojalaseja, kuulosuojaimia, visiiriä tai suojamaskia.

Työvalmentaja perehdyttää oppijan työpajalla pienkoneisiin ja niiden käyttöön. Oppija huolehtii itsenäisesti hyvästä ja turvallisesta suojauksesta työskennellessään. Ennen työn aloitusta ja työn aikana oppija kiinnittää huomiota koneen toimintaan ja huomattuaan laitevian keskeyttää työn ja ilmoittaa asiasta työvalmentajalle. Oppija huolehtii koneiden ja tarvikkeiden puhdistamisesta käytön jälkeen.

Oppija noudattaa aineiden käyttö- ja turvallisuusohjeita. Pienkoneiden huollosta jääneet vanhat voiteluöljyt ja bensat kaadetaan työpajalla jäteastioihin, jotka säilytetään työpajalla paloturvallisessa kaapissa ja lopuksi toimitetaan Ahlmannintien jäteasemalle. Hätäensiaputilanteissa sekä tulipalotilanteissa oppija toimii ohjeiden mukaisesti.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Graffitien poisto todennetaan Edukolla.

Hyväksynyt: Tiia Laakso 23.2.23

11.2 ASIAKASLÄHTÖISTEN PUHTAUS- JA KIINTEISTÖPALVELUJEN TUOTTAMINEN, 15 OSP

Oman työn suunnittelu

Työvalmentaja perehdyttää oppijan työtehtäviin ja tarvittavien siivousvälineiden ja -koneiden käyttöön eri työpisteissä. Oppija työskentelee itsenäisesti sekä ryhmässä riippuen työtehtävän laajuudesta. Työryhmässä oppija toimii yhteistyökykyisesti ja

hyvässä vuorovaikutuksessa ryhmän jakaessa ja suunnitellessa työtehtäviä. Oppija perehtyy yrityksen tai organisaation toiminta-ajatuksen ja yrityskuvaan sekä ymmärtää niiden merkityksen omassa työssään

Oppija hyödyntää eri asiakaskohteissa puhtauspalvelualalla käytettäviä siivoustuotteita ja -tarvikkeita ja käyttää tarkoituksenmukaisia siivousmenetelmiä. Tarvittaessa oppija kysyy lisäohjeita työvalmentajalta. Oppija tietää palvelun kustannusrakenteen ja arvioi tuotteiden ja palvelujen kustannuksia.

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen toteuttaminen asiakaskohteessa

Oppija huolehtii siivousvaunuun asiakaskohteessa tarvittavat siivousaineet, -välineet ja -pyyhkeet/mopit. Ennen asiakaskohteeseen lähtöä tarkastaa palvelusopimuksesta sovitut työtehtävät. Oppija tekee työt palvelusopimuksen, työohjeiden ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Oppija aloittaa työtehtävät sopimuksen mukaisesti ja noudattaa työssä tarkoituksenmukaista työjärjestystä.

Asiakaskohteissa oppija toimii vastuunjakotaulukon mukaisesti. Huomatessaan asiakaskohteessa jotain, missä tarvitaan palvelusopimuksen ulkopuolisia palveluja, kuten irronneen pistorasian kiinnittäminen. Oppija hakee ongelmaansa tietoa ja pyrkii ratkaisemaan esiin tulleet haasteet joko ohjatusti tai itsenäisesti. Työvalmentajan kanssa käydään palautekeskustelu suullisesti, jolloin oppijat arvioivat omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista.

Asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä toimiminen

Oppija toimii asiakaspalvelutilanteissa kohteliaasti ja edistää toiminnallaan asiakassuhteen jatkumista sekä noudattaa asiakasturvallisuuden periaatteita ja vaitiolovelvollisuutta. Tarvittaessa oppija palvelee asiakasta toisella vieraalla kielellä. Oppija arvioi oman työsuorituksensa onnistumista, vastaanottaa palautetta ja tarvittaessa muuttaa tapaansa työskennellä.

Oppija toimii työyhteisössä yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä. Hän noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sopii poikkeamista sovitun toimintatavan mukaisesti, esimerkiksi sopii työvalmentajan kanssa etukäteen lääkärikäynnistä työajalla. Tarpeen tullen käyttää viestintään esimerkiksi puhelinta.

Työturvallisuuden noudattaminen

Oppija pukeutuu työpajalla ohjeiden mukaisesti. Työvaatetuksena suojaavat työvaatteet (työliivi ja käsineet) sekä työkengät. Tilanteen mukaan käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia, kuten suojalaseja, kuulosuojaimia ja kasvomaskia.

Oppija noudattaa siivousaineiden käyttö- ja turvallisuusohjeita ja työskennellessä huolehtii hyvästä suojauksesta. Ennen työn aloitusta ja työn aikana oppija kiinnittää huomiota koneen toimintaan ja huomattuaan laitevian keskeyttää työn ja ilmoittaa asiasta työvalmentajalle. Oppija huolehtii koneiden ja työvälineiden puhdistamisesta käytön jälkeen.

Oppija työskentelee työergonomian huomioiden, esim. käyttäen oikeanlaista siirtotekniikkaa koneiden siirrossa. Oppija toimii vastuullisesti ja noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita. Oppija ilmoittaa työvalmentajalle huomattuaan laitevian tai koneen rikkoutumisen. Hätäensiaputilanteissa sekä tulipalotilanteissa oppija toimii ohjeiden mukaisesti.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Tiia Laakso 23.2.23

11.3 YLLÄPITOSIIVOUSPALVELUT, 30 OSP

Siivouspalvelupajan puhtauspalvelun piiriin kuuluvat Nuorten työpaja Viitakummun työpajat sekä kiinteistössä muut olevat toimitilat. Työvalmentaja ohjaa ja perehdyttää nuoren työpaikan toimintaan sekä käytänteihin.

Siivousvälineet ja koneet: Lattiamoppi- ja kuivain, harjat, rikkalapio, siivousvaunu, siivouspyyhkeet, pölynimuri, painehuuhtelulaite ja yhdistelmäkone. Kaikissa toimipisteissä pyykinpesukone ja kuivausrumpu.

Ylläpitosiivouksen suunnittelu asiakaskohteessa

Työvalmentaja perehdyttää oppijan työtehtäviin ja tarvittavien siivousvälineiden ja -koneiden käyttöön eri työpisteissä. Oppija työskentelee itsenäisesti sekä ryhmässä riippuen työtehtävän laajuudesta. Työryhmässä oppija toimii yhteistyökykyisesti ja hyvässä vuorovaikutuksessa ryhmän jakaessa ja suunnitellessa työtehtäviä.

Oppija hyödyntää eri asiakaskohteissa puhtauspalvelualalla käytettäviä siivoustuotteita ja -työvälineitä ja käyttää tarkoituksenmukaisia siivousmenetelmiä. Tarvittaessa oppija kysyy lisäohjeita työvalmentajalta. Oppija tietää palvelun kustannusrakenteen ja arvioi tuotteiden ja palvelujen kustannuksia.

Ylläpitosiivouksessa tehdään esimerkiksi imurointi, pölyjen pyyhintä, wc pesu.

Ylläpitosiivouksen ja muiden palvelutehtävien tekeminen asiakaskohteessa

Oppija huolehtii siivousvaunuun asiakaskohteessa tarvittavat siivousaineet, -välineet ja -koneet. Ennen asiakaskohteeseen lähtöä tarkastaa palvelusopimuksesta sovitut työtehtävät. Oppija tekee työt palvelusopimuksen, työhjeiden ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Oppija aloittaa työtehtävät sopimuksen mukaisesti ja noudattaa työssä tarkoituksenmukaista työjärjestystä esimerkiksi wc pesujärjestys: 1.levitä puhdistusaineliuos wc-altaaseen, 2.poista mahdolliset eritetahrat talous tai wc-paperilla, 3. valuta käsisuihkussa seisonut vesi pois, kostuta käsisuihku ja käsienspesuallas astianpesuharjalla vedellä.

Työn lopetettuaan oppija puhdistaa, huoltaa ja laittaa siivousvälineet niille osoitetulle paikalle siivoushuoneessa. Mahdollisen konevian huomattuaan oppija ilmoittaa suullisesti siitä heti työvalmentajalle.

Oppija toimii asiakaspalvelutilanteissa kohteliaasti ja edistää toiminnallaan asiakassuhteen jatkumista sekä noudattaa asiakasturvallisuuden periaatteita ja vaitiolovelvollisuutta.

Asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä toimiminen

Työpajoilla tehdään asiakastöitä, joissa toimitaan asiakaslähtöisesti palvelusopimuksen mukaan. Työvalmentaja käy yhdessä oppijan kanssa läpi palvelusuunnitelman ennen työn aloittamista ja työn edetessä oppija saa tarvittaessa tukea. Oppija noudattaa hyvän asiakaspalvelun periaatteita, on oma-aloitteinen, yhteistyökykyinen ja palvelee asiakasta positiivisella asenteella. Oppija noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan. Tarvittaessa oppija palvelee asiakasta toisella vieraalla kielellä. Oppija arvioi oman työsuorituksensa onnistumista, vastaanottaa palautetta ja tarvittaessa muuttaa tapaansa työskennellä.

Oppija toimii työyhteisössä yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä. Hän noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sopii poikkeamista sovitun toimintatavan mukaisesti, esimerkiksi sopii työvalmentajan kanssa etukäteen lääkärikäynnistä työajalla. Tarpeen tullen käyttää viestintään esimerkiksi puhelinta.

Työturvallisuuden noudattaminen

Oppija pukeutuu työpajalla ohjeiden mukaisesti. Työvaatetuksena suojaavat työvaatteet (työliivi ja käsineet) sekä työkengät. Tilanteen mukaan käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia, kuten suojalaseja, kuulosuojaimia ja kasvomaskia.

Oppija noudattaa siivousaineiden käyttö- ja turvallisuusohjeita ja työskennellessä huolehtii hyvästä suojauksesta. Ennen työn aloitusta ja työn aikana oppija kiinnittää

huomiota koneen toimintaan ja huomattuaan laitevian keskeyttää työn ja ilmoittaa asiasta työvalmentajalle. Oppija huolehtii koneiden ja tarvikkeiden puhdistamisesta käytön jälkeen.

Oppija työskentelee työergonomian huomioiden, esim. käyttäen oikeanlaista siirtotekniikkaa koneiden siirrossa. Oppija toimii vastuullisesti ja noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita. Oppija ilmoittaa suullisesti työvalmentajalle huomattuaan laitevian tai koneen rikkoutumisen. Hätäensiaputilanteissa sekä tulipalotilanteissa oppija toimii ohjeiden mukaisesti.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Tiia Laakso 23.2.23

11.4 PERUSIIVOUSPALVELUT, 30 OSP

Siivouspalvelupajan puhtauspalvelun piiriin kuuluvat Nuorten työpaja Viitakummun työpajat sekä kiinteistössä muut olevat toimitilat. Työvalmentaja ohjaa ja perehdyttää nuoren työpaikan toimintaan sekä käytänteihin.

Siivousvälineet ja koneet: Lattiamoppi- ja kuivain, harjat, rikkalapio, siivousvaunu, siivouspyyhkeet, pölynimuri, painehuuhtelulaite ja yhdistelmäkone. Kaikissa toimipisteissä pyykinpesukone ja kuivausrumpu.

Perussiivouksen suunnittelu asiakaskohteessa

Työvalmentaja perehdyttää oppijan työtehtäviin ja tarvittavien siivousvälineiden ja -koneiden käyttöön eri työpisteissä. Oppija työskentelee itsenäisesti sekä ryhmässä riippuen työtehtävän laajuudesta. Työryhmässä oppija toimii yhteistyökykyisesti ja hyvässä vuorovaikutuksessa ryhmän jakaessa ja suunnitellessa työtehtäviä.

Oppija hyödyntää eri asiakaskohteissa puhtauspalvelualalla käytettäviä siivoustuotteita ja -työvälineitä ja käyttää tarkoituksenmukaisia siivousmenetelmiä. Tarvittaessa oppija kysyy lisäohjeita työvalmentajalta. Oppija tietää palvelun kustannusrakenteen ja arvioi tuotteiden ja palvelujen kustannuksia.

Perussiivouksessa voidaan siivota esimerkiksi ikkunoiden pesu, ovien peruspyyhintä karmeineen, uunin pesu.

Perussiivouksen tekeminen asiakaskohteessa

Oppija huolehtii siivousvaunuun asiakaskohteessa tarvittavat siivousaineet, -välineet ja -pyyhkeet/mopit. Ennen asiakaskohteeseen lähtöä tarkastaa palvelusopimuksesta sovitut työtehtävät. Oppija tekee työt palvelusopimuksen, työohjeiden ja asiakkaan tarpeiden

mukaisesti. Oppija aloittaa työtehtävät sopimuksen mukaisesti ja noudattaa työssä tarkoituksenmukaista työjärjestystä esimerkiksi aloittamalla ikkunanpesun siirtämällä tavarat ikkunoiden edestä pois.

Työn lopetettuaan oppija puhdistaa, huoltaa ja laittaa siivousvälineet niille osoitetulle paikoille siivoushuoneessa. Mahdollisen konevian huomattuaan oppija ilmoittaa siitä heti työvalmentajalle.

Oppija toimii asiakaspalvelutilanteissa kohteliaasti ja edistää toiminnallaan asiakassuhteen jatkumista sekä noudattaa asiakasturvallisuuden periaatteita ja vaitiolovelvollisuutta.

Asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä toimiminen

Työpajoilla tehdään asiakastöitä, joissa toimitaan asiakaslähtöisesti palvelusopimuksen mukaan. Työvalmentaja käy yhdessä oppijan kanssa läpi palvelusuunnitelman ennen työn aloittamista ja työn edetessä oppija saa tarvittaessa tukea. Oppija noudattaa hyvän asiakaspalvelun periaatteita, on oma-aloitteinen, yhteistyökykyinen ja palvelee asiakasta positiivisella asenteella. Oppija noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan. Tarvittaessa oppija palvelee asiakasta toisella vieraalla kielellä. Oppija arvioi oman työsuorituksensa onnistumista, vastaanottaa palautetta ja tarvittaessa muuttaa tapaansa työskennellä.

Oppija toimii työyhteisössä yhteistyökykyisesti ja vastuullisesti tiimin jäsenenä. Hän noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja sekä sopii poikkeamista sovitun toimintatavan mukaisesti, esimerkiksi sopii työvalmentajan kanssa etukäteen lääkärikäynnistä työajalla. Tarpeen tullen käyttää viestintään esimerkiksi puhelinta.

Työturvallisuuden noudattaminen

Oppija pukeutuu työpajalla ohjeiden mukaisesti. Työvaatetuksena suojaavat työvaatteet (työliivi ja käsineet) sekä työkengät. Tilanteen mukaan käyttää turvallisesti ja tarkoituksen mukaisesti työssä tarvittavia suojaimia, kuten suojalaseja, kuulosuojaimia ja kasvomaskia.

Oppija noudattaa siivousaineiden käyttö- ja turvallisuusohjeita ja työskennellessä huolehtii hyvästä suojauksesta. Ennen työn aloitusta ja työn aikana oppija kiinnittää huomiota koneen toimintaan ja huomattuaan laitevian keskeyttää työn ja ilmoittaa asiasta työvalmentajalle. Oppija huolehtii koneiden ja työvälineiden puhdistamisesta käytön jälkeen.

Oppija työskentelee työergonomian huomioiden, esim. käyttäen oikeanlaista siirtotekniikkaa koneiden siirrossa. Oppija toimii vastuullisesti ja noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita. Oppija ilmoittaa työvalmentajalle huomattuaan laitevian tai

koneen rikkoutumisen. Häätäensiaputilanteissa sekä tulipalotilanteissa oppija toimii ohjeiden mukaisesti.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

Lattioiden hoitokäsittely todennetaan Edukolla.

Hyväksynyt: Tiia Laakso 23.2.23

12 RAVINTOLA- JA CATERING-ALAN PERUSTUTKINTO

Kahvila Viitakumpu on työpaja, joka toimii kahvilana sekä lounasruokalana.

Kahvila Viitakummussa käytettävät koneet ja laitteet: Metos kahvinkeitin, lämpö- ja kylmähaude, kylmiö, jääkaappi, pakastin, yhdistelmäuuni, kotitalousuuni, yleiskone, mikro, jäähdytyskaappi, sähköpöytä, ammattikäyttöinen astianpesukone, kylmävitriini sekä erillinen ulosmyyntituotteiden kylmävitriini. Kahvilan kassassa on käytössä kassajärjestelmä CPU, kortinlukija ja kuittikirjoitin.

12.1 RAVITSEMUSPALVELUSSA TOIMIMINEN, 20 OSP

Valmistautuu työvuoroon

Oppija noudattaa työpaikalla työvalmentajan kanssa sovittuja työaikoja. Pukeutuu työpaikan ohjeiden mukaisiin työvaatteisiin, jalkineisiin ja suojapähineeseen. Huolehtii omasta ulkoisesta siisteydestään ja hyvästä henkilökohtaisesta hygieniasta. Työvalmentajan ohjauksessa oppija perehtyy kahvilan omavalvontasuunnitelmaan ja noudattaa sitä.

Huolehtii toimitilat käyttökuntoon, valmistaa tuotteita myyntiä varten sekä pitää niistä huolta

Ennen työn aloittamista oppija huolehtii, että työtilat ovat toimintakunnossa. Hän valmistaa tarjoiltavia tuotteita myyntiin, esim. suolaisia ja makeita piirakoita, käyttäen erilaisia menetelmiä sekä koneita tilanteen vaatimalla tavalla. Oppija asettaa valmiit tuotteet myyntivitriiniin. Tarvittaessa oppija osaa kertoa kahvilan tuotteiden raaka-aineet sekä erityisruokavaliota noudattaville asiakkaille heille soveltuvat tuotteet.

Oppija huolehtii työtilojen puhtaudesta oma-aloitteisesti asianmukaisessa järjestyksessä käyttäen tarkoituksenmukaisia puhdistusaineita ja työmenetelmiä. Työpäivän aikana oppija toimii työpajan sääntöjen ja turvallisuusohjeiden mukaisesti. Hän noudattaa hygienialainsäädäntöä ja omavalvontasuunnitelmaa sekä lajittelee jätteet jätehuolto-ohjeiden mukaisesti sekä pyrkii vähentämään hävikkiä. Oppija ottaa osaa kahvilan somemarkkinointiin kuvaten valmistamia tuotteita ja suunnittelee mainoksen työvalmentajan ohjeistuksella tai itsenäisesti.

Palvelee asiakkaita, myy tuotteita ja rekisteröidä myyntiä

Asiakaspalvelutilanteessa oppija huomioi asiakkaan saapumisen toimien palvelualltiisti ja kohteliaasti hyvien käyttäytymistapojen mukaisesti. Oppija myy tuotteita ja työskentelee kassalla ja käyttää kassajärjestelmää työvalmentajan opastuksessa sekä itsenäisesti. Hinnoittelee myytävät tuotteet ja myyntitilanteissa tunnistaa tai etsii myytävän tuotteen hinnan ja rekisteröi sen kassaan työpaikan ohjeiden mukaisesti.

Oppija tietää kahvion maksutavat ja tunnistaa erilaiset maksuvälineet (käteinen, pankki- ja luottokortti).

Päättää työvuoron työtehtävät

Oppija tekee tilityksen ohjeiden mukaan ja toimittaa sen työvalmentajalle. Työvuoron päätteeksi oppija tekee loppusiivouksen (keittiötilan siivous, roskien vienti, astianpesukoneen tyhjennys ja puhdistus, kierrätysmateriaalien vienti niille tarkoitettuun paikkaan).

Arvioi omaa osaamistaan ja toimintaansa työyhteisön jäsenenä

Oppija arvioi oman työsuorituksensa onnistumista ja vastaanottaa palautetta. Noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita ja työyhteisössä huolehtii itsensä ja muiden turvallisuudesta sekä noudattaa vaitiolovelvollisuutta. Työvalmentajan kanssa käydään palautekeskusteluja, jolloin oppijat arvioivat omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Paula Helakorpi 21.2.2023

12.2 KAHVILAPALVELUT, 10 OSP

Oppija valmistautuu asiakaspalvelutilanteisiin

Oppija noudattaa työpaikalla työvalmentajan kanssa sovittuja työaikoja. Pukeutuu työpaikan ohjeiden mukaisiin työvaatteisiin, jalkineisiin ja suojarahineeseen. Työvalmentajan ohjauksessa oppija perehtyy kahvilan omavalvontasuunnitelmaan ja noudattaa sitä. Kahvilassa oppija osallistuu valmistamaan myytäviä tuotteita, kuten sämpylöitä, makea- ja suolapiiraita sekä salaatteja. Valmiit tuotteet laitetaan esille työpaikan ohjeiden mukaisesti.

Palvelee asiakkaita, myy ja tarjoilee kahvilan ruoka- ja juomatuotteita

Asiakaspalvelutilanteessa oppija huomioi asiakkaan toimien palvelualltiisti ja kohteliaasti. Oppija myy ja tarjoilee kahvilan ruoka- ja juomatuotteita sekä suosittelee kahvilan tuotteita oma-aloitteisesti. Tarvittaessa oppija kertoo erityisruokavaliota noudattaville asiakkaille heille soveltuvista tuotteista. Osaa kertoa kahvilan tuotteiden sisältämät raaka-aineet. Valmistaa tarjoiltavia tuotteita käyttäen erilaisia menetelmiä sekä koneita tilanteen tarvitsemalla tavalla sekä asettaa esille myyntivitriiniin. Valmistaa ja tarjoilee kahvin ja muut mahdolliset juomat työpaikan ohjeiden mukaisesti. Oppija

huomioi asiakkaan palvelen asiakkaan loppuun asti. Oppija huolehtii tuotteiden laadusta ja riittävydestä

Rekisteröi myyntiä ja laskuttaa asiakkaita

Oppija työskentelee kassalla ja käyttää kassajärjestelmää työvalmentajan opastuksessa sekä itsenäisesti. Hinnoittelee myytävät tuotteet ja myyntitilanteissa tunnistaa tai etsii myytävän tuotteen hinnan ja rekisteröi sen kassaan työpaikan ohjeiden mukaisesti. Oppija tietää kahvion maksutavat ja tunnistaa erilaiset maksuvälineet (käteinen, pankki- ja luottokortti).

Hyödyntää alakohtaista kielitaitoa asiakaspalvelussa

Oppija palvelee asiakkaita sujuvasti suomen kielellä ja palvelutilanteista selviytyy vieraalla kielellä hyödyntäen alakohtaista ammattisanastoa asiakaspalvelussa.

Tekee työvuoron tilityksen ja valmistelee seuraavaa työvuoroa

Oppija tekee tilityksen ohjeiden mukaan ja toimittaa sen työvalmentajalle. Huolehtii työvuoron lopuksi keittiön sekä kahvilan vitriinien siivouksesta itsenäisesti työpaikan ohjeiden mukaisesti. Osaa toimia astiahuollon eri vaiheissa ja siistii astiahuollon tilat omatoimisesti. Valmistelee seuraavan päivän kahvilatuotteiden tarvittavat ruoka-aineet valmiiksi. Tarvittaessa tiedottaa oleelliset asiat työvalmentajalle tai seuraavaan työvuoroon tulevalle työntekijälle.

Arvioi omaa osaamistaan ja toimintaansa työyhteisön jäsenenä

Osaa arvioida oman työsuorituksensa onnistumista ja vastaanottaa palautetta. Toimii työyhteisössä erilaisten ihmisten kanssa hyvien käyttäytymistapojen mukaisesti. Huolehtii työhyvinvoinnista huomioiden työergonomian. Noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita ja työyhteisössä huolehtii itsensä sekä muiden turvallisuudesta. Noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Paula Helakorpi 21.2.2023

12.3 PALVELU- JA JAKELUKEITTIÖN TOIMINNOT, 10 OSP

Vastaanottaa ruoka-aineita, ruokia ja elintarvikkeita

Oppija vastaanottaa ja purkaa tukusta tulleita elintarvikkeita. Tarkistaa lähetyslistat ja asettaa elintarvikkeet, niille sovituille paikoille omatoimisesti. Oppija toimittaa tarkastetut lähetyslistat työvalmentajalle ja ilmoittaa mahdolliset puutokset. Vastaanottaa keskuskeittiöltä tulevat lounasruoat ja tarkastaa niiden lämpötilat. Tekee lämpöhauteiden esivalmistelut ja tarkastaa niiden oikean lämpötilan, jotta keskuskeittiöltä tulleen ruoan voi asettaa tarjolle ja elintarvike säilyy oikeaoppisesti. Huolehtii raaka-aineiden riittävydestä ja ilmoittaa mahdollisista puutteista työvalmentajalle.

Kuumentaa tai valmistaa ruokia ja lisäkkeitä

Oppija käsittelee ruoanvalmistuksen raaka-aineita valmistaen omatoimisesti muun muassa salaattiannoksia, jälkiruokakiisseleitä ja lisäkkeitä, kuten suolaisia ja makeita leivonnaisia. Tarvittaessa kuumentaa tai kypsentää ruokia. Oppija noudattaa työskennellessään hygienialainsäädäntöä ja omavalvontasuunnitelmaa.

Jakaa tai laittaa ruoat esille

Oppija laittaa ruoan esille ohjeiden mukaan, huomioiden erityisruokavaliot. Varmistaa esille laittaessaan ruoan laadun sekä ulkonäön. Tarkistaa tilatut erityisruokavaliot tehdyn tilauksen perusteella omatoimisesti ja asettaa ne erilleen muusta ruoasta, jotta erityisruoka ei sekoitu muihin. Oppija huolehtii työympäristön siisteydestä työskentelyn aikana sekä asiakastilan puhtaudesta.

Toimii asiakaspalvelussa sekä ohjaa asiakkaita

Asiakaspalvelutilanteessa oppija huomioi asiakkaan saapumisen toimien palvelualltiisti ja kohteliaasti. Oppija tietää/tunnistaa ruoka- ja tapakulttuuria sekä ravitsemussuosituksia siten, että pystyy ohjeen mukaan esittelemään tuotteita ja opastamaan tarvittaessa asiakkaita suomalaiseen ruoka- ja tapakulttuuriin sekä terveellisen aterian nauttimiseen.

Siistii ja järjestää toimintaympäristön ja huolehtii astiahuollon tehtävistä

Oppija huolehtii toimintaympäristön sekä asiakastilan siisteydestä ohjeiden mukaisesti omatoimisesti. Huolehtii astiahuollon tehtävistä, vie astiat ja ruokailuvälineet niille kuuluville paikoille sekä ruokailun ajan huolehtii niiden riittävydestä. Puhdistaa kuljetusastiat ja asettaa ne valmiiksi noutoa varten.

Oppija toimittaa kierrätettävän materiaalin niille osoitetuille paikoille ja huolehtii kierrätysastioiden säännöllisestä puhdistuksesta. Tarvittaessa opastaa asiakkaita kierrätyksessä ja lajittelussa.

Arvioi omaa osaamistaan ja toimintaansa työyhteisön jäsenenä

Oppija pystyy toimimaan itsenäisesti annetuissa työtehtävissä. Osaa arvioida oman työsuorituksensa onnistumista ja vastaanottaa palautetta. Toimii työyhteisössä erilaisten ihmisten kanssa hyvien tapojen mukaisesti, huolehtii työhyvinvoinnista ja huomioi työergonomian. Noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita ja työyhteisössä huolehtii itsensä sekä muiden turvallisuudesta. Noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

12.4 TILAUS- JA JUHLARUOKIEN VALMISTUS, 25 OSP

Perehtyy tilausmääräyksiin, aikatauluttaa ja suunnitella ruokien valmistusvaiheet, ajoituksen ja jaksotuksen

Oppija noudattaa työpaikalla työvalmentajan kanssa sovittuja työaikoja. Kahvila Viitakummussa valmistetaan tilaus- ja juhlaruokia asiakastilauksina erilaisiin tilaisuuksiin. Ruoat joko noudetaan tai tarjoillaan paikan päällä. Oppija suunnittelee ja aikatauluttaa oman työnsä sekä huolehtii ruokalajien riittävydestä huomioiden asiakasmäärät sekä ruokalajien esille laiton.

Oppija käyttää sosiaalista mediaa etsiessään sopivia ruokalajeja eri tilaisuuksiin. Oppija ymmärtää suomalaista ruokakulttuuriperinnettä ja tarvittaessa pystyy kertomaan niistä asiakkaalle.

Oppija ymmärtää ja tietää asiakasryhmäkohtaisen annoskoon. Tarvittaessa osaa suurentaa, pienentää ja muuntaa ruokaohjeita sopiviksi sekä tehdä kustannuslaskelman tuotteelle ja hinnoitella valmis tuote. Oppija noudattaa ja organisoii laatimaansa suunnitelmaa ruoanvalmistustehtävistä ja osaa toimia yllättävissäkin tilanteissa siirtyen tehtävästä toiseen joustavasti.

Esivalmistaa ja valmistaa tilaisuuksien luonteenmukaisia tilaus- ja juhlaruokia

Oppija suunnittelee tilaisuuksien aikataulun ja toimii sen mukaisesti huomioiden, että valmistettavat tuotteet pysyvät laadullisesti hyvänä koko tilaisuuden ajan. Oppija valmistaa erilaisia ruokia ja leivonnaisia noudattaen ohjeita sekä käyttää eri

valmistusmenetelmiä. Ruoan tai leivonnaisten valmistamisessa oppija huomioi hävikin syntymisen ja pyrkii minimoimaan sen. Oppija huomioi ruoan tai leivonnaisten valmistamisessa budjetissa pysymisen, huomioiden tuotteiden hinta-laatuavoitteet.

Oppija osaa valmistaa erityisruokavalioihin sopivat annokset sekä tarjoillessa noudattaa sovittuja annoskokoja. Ruoanvalmistuksessa oppija toimii kestävän kehityksen mukaisesti ja vastuullisesti. Oppija osaa muuttaa toimintaansa työvalmentajalta saaman palautteen mukaan.

Laittaa ruokalajeja esille ja huolehtii tuotteiden riittävydestä

Oppija laittaa tarjottavat ruoat esille ja asettelee ruokalajit esteettisesti. Tarvittaessa auttaa tarjoilussa. Ruoan jakelussa organisoii aloituspisteet ja asettaa tuotteet oikeanlaiseen järjestykseen huomioiden asiakasmäärän ja annoskoon. Tilauksen ajan oppija huolehtii ruokien riittävydestä sekä tarjoiluastioiden täyttämisestä.

Valmistautuu vuoronvaihtoon ja seuraavaan työpäivään

Oppija tekee tarvittavat esivalmistelut seuraavalle päivälle itsenäisesti tai toisen työntekijän kanssa sekä tarvittaessa toimii asiakaspalvelussa. Oppija ottaa osaa kahvilan somemarkkinointiin kuvaten valmistamia tuotteita ja suunnittelee mainoksen työvalmentajan ohjeistuksella tai itsenäisesti.

Oppija huolehtii työtilojen puhtaudesta oma-aloitteisesti asianmukaisessa järjestyksessä käyttäen tarkoituksenmukaisia puhdistusaineita ja työmenetelmiä. Työpäivän aikana oppija toimii työpajan sääntöjen ja turvallisuusohjeiden mukaisesti. Hän noudattaa hygienia- ja ympäristösäädäntöä ja omavalvontasuunnitelmaa sekä lajittelee jätteet jätehuolto-ohjeiden mukaisesti sekä pyrkii vähentämään hävikkä. Oppija pakkaa hävikkiruoan annosrasiaan, hinnoittelee ja vie myyntivetriiniin. Kuljetuksessa käytetyt astiat oppija puhdistaa ohjeiden mukaisesti ja vie ne niille määrätylle paikalle.

Arvioi omaa osaamistaan ja toimintaansa työyhteisön jäsenenä

Oppija pystyy toimimaan itsenäisesti annetuissa työtehtävissä. Osaa arvioida oman työsuorituksensa onnistumista ja vastaanottaa palautetta. Toimii työyhteisössä erilaisten ihmisten kanssa hyvien tapojen mukaisesti, huolehtii työhyvinvoinnista ja huomioi työergonomian. Noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita ja työyhteisössä huolehtii itsensä sekä muiden turvallisuudesta. Noudattaa vaitiolovelvollisuutta suhteessa asiakkaisiin sekä työpaikkaan.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Paula Helakorpi 22.2.2023

13 TAIDETEOLLISUUSALAN PERUSTUTKINTO

13.1 ASIAKASTYÖN SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN, 15 OSP

Neuvottelee asiakkaan kanssa

Tekstiilipajalla valmistetaan erilaisia tekstiilitöitä esimerkiksi maton kutominen, huovutus. Työpajalle ohjautuvat ulkoiset asiakkaat ottavat työvalmentajan yhteyttä ja tekevät tilauksen, jossa oppija voi olla mukana. Oppija kartoittaa asiakkaan tarpeet ja odotukset, jonka pohjalta oppija suunnittelee aikataulun ja laskee materiaali-/työkustannukset. Oppija tekee työtarjoituksen asiakkaalle laskelmien perusteella.

Suunnittelee ammattialan asiakastyön

Oppija suunnittelee ja tekee työsuunnitelman. Hyödyntää eri ammattialan julkaisuja ja verkkosivuja ideoimiseen sekä hyödyntää hankkimaansa tietoa työssä. Oppija saa tarvittaessa apua työsuunnitelman sekä havainnekuvien tekemiseen. Kuvien pohjalta oppija tekee tarvittavat tekniset piirroukset.

Oppija tunnistaa eri materiaalien valinnan vaikutuksen tuotteen toimivuuteen, kestävyYTEEN, esteettisyyteen ja hintaan. Materiaalien valinnassa oppija saa ohjausta työvalmentajalta tarvittaessa.

Valmistaa ja luovuttaa ammattialan asiakastyön

Oppija aloittaa työn edistämisen valmistelevat työt oikeassa järjestyksessä ja etenee omaan tahtiin. Työn eri vaiheissa oppii itsearvioimaan työnjälkeään. Tekstiilipajalla keskitytään työn tekemiseen oikeaoppisesti ja työnjälki siistiä. Työvalmentaja yhdessä oppijan kanssa käyvät vielä työn yhdessä läpi ennen asiakkaalle luovuttamista.

Työvalmentaja ohjaa ja perehdyttää työvälineiden käyttöön oikeaoppisesti ja turvallisesti. Oppija noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita ja huolehtii itsensä sekä muiden turvallisuudesta. Työn lopetettuaan huolehtii työympäristön siisteydestä sekä vie työvälineet niille osoitetuille paikoilla ja ilmoittaa huoltotarpeessa olevat laitteet työvalmentajalle.

Oppija hakee ongelmaansa tietoa ja pyrkii ratkaisemaan esiin tulleet haasteet joko ohjatusti tai itsenäisesti. Työvalmentajan kanssa käydään arviointikeskusteluja, jolloin oppijat arvioivat omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista. Oppija kerää pajajakson aikana portfoliota osaamisestaan, joka kuvaa hänen sen hetkistä osaamistaan parhaiten.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

13.2 KÄSITYÖTAIDON OHJAAMINEN, 45 OSP

Suunnittelee käsityötaitojen ohjausta

Oppija toimii ohjaajana Viitakummun tai Spiraalin tekstiilipajalla ohjaten sisäisiä asiakkaita. Oppija suunnittelee käsityön ohjauksen kohderyhmälle esimerkiksi sukkieneulomisen ohjeistaminen. Oppija suunnittelee ja tekee työsuunnitelman. Hyödyntää eri ammattialan julkaisuja ja verkkosivuja ideoimiseen sekä hyödyntää hankkimaansa tietoa ohjauksen suunnittelussa. Oppija tunnistaa eri materiaalien valinnan vaikutuksen tuotteen toimivuuteen, kestävyYTEEN, esteettisyyteen ja hintaan.

Ohjaa käsityötaitoja

Oppija ohjaa käsityötaitoja asiakkaille ja tarvittaessa käyttää monipuolisesti havainnollistamismateriaalia ohjauksen tukena. Oppija käyttää tekstiilialan ammattisanastoa ohjauksessa.

Oppija toimii työyhteisössä erilaisten ihmisten kanssa. Työpajalla huomioidaan jokainen oppija yksilönä ja jokaisella oppijalla oikeus edetä omaan tahtiin omien taitojen ja kykyjen mukaan. Työvalmentajalta saa tukea ja opastusta tarvittaessa.

Tuotteistaa ohjauspalveluja

Tekstiilipajalla oppija tuotteistaa ohjaamansa käsityöohjauksen esimerkiksi sukkieneulomisen. Oppija tekee työsuunnitelma ohjeistuksen, miten työ etenee käyttäen digitaalista alustaa hyödyksi esimerkiksi käyttäen PowerPoint ohjelmaa. Oppija huomioi kestävän kehityksen suunnitellessaan käsityönohjausta esimerkiksi valitsemalla materiaaliksi kierrätysmateriaalin.

Oppija hakee ongelmaansa tietoa ja pyrkii ratkaisemaan esiin tulleet haasteet joko ohjatusti tai itsenäisesti. Työvalmentajan kanssa käydään arviointikeskusteluja, jolloin oppijat arvioivat omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista.

Noudattaa yhteisiä sopimuksia ja työhyvinvointia ylläpitäviä toimintatapoja

Työhyvinvointi ja työergonomia huomioidaan työskennellessä. Tekstiilipajalla ohjataan pienien taukojen pitämiseen sekä asettamaan työ oikealle korkeudelle sekä työskentelemään esteettömästi. Oppija ohjaa asiakkaita työskentelemään ergonomisesti vaihdellen työasentoja. Työpajalla noudatetaan työelämän pelisääntöjä, kuten työaikojen noudattaminen.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](http://ePerusteet.opintopolku.fi)

13.3 TUOTTEEN, TILAN TAI PALVELUN SUUNNITTELU JA VALMISTAMINEN, 45 OSP

Suunnittelee tuotteen, tilan tai palvelun

Tekstiilipajalla oppija hyödyntää eri ammattialan julkaisuja ja verkkosivuja ideoimiseen sekä hankkimaansa tietoa tuotteen, tilan tai palvelun suunnittelussa. Työskentelee kuluttajansuojalain sekä tekijänoikeuslain velvoitteiden edellyttämällä tavalla. Oppija tunnistaa eri materiaalien valinnan vaikutuksen tuotteen toimivuuteen, kestävyteen, esteettisyyteen ja hintaan.

Toteutettava tuote voi olla esimerkiksi kangaspuilla kudottu tekstiili, huovutus eri tekniikoilla, pirtanauha, lautanauha, pajunpunonta. Tilan suunnittelu voi olla esimerkiksi näyteikkunan somistaminen vuodenaikojen, juhlapyhien ja teemojen mukaisesti.

Valmistaa tuotteen, rakentaa tilan tai toteuttaa palvelun

Oppija suunnittelee ja tekee työsuunnitelman valmistettavasta tuotteesta tai palvelusta. Tekstiilipajalla työvalmentaja ohjaa ja perehdyttää työvälineiden käyttöön oikeaoppisesti ja turvallisesti. Oppija valitsee työsuunnitelman mukaiset työvälineet, -koneet ja -laitteet työnsä sekä tarvittavan materiaalin. Tekstiilipajalla huomioidaan kestävä kehitys ja pyritään vähentämään materiaalihävikkiä ”uusiokäyttämällä” tuotteet uudelleen. Oppija huolehtii työympäristön siisteyden ja lajittelee syntyvän jätteen niille osoitetuille paikoille.

Oppija toimii työyhteisössä erilaisten ihmisten kanssa. Työpajalla huomioidaan jokainen oppija yksilönä ja jokaisella oppijalla oikeus edetä omaan tahtiin omien taitojen ja kykyjen mukaan.

Asiakaspalvelutilanteessa oppija palvelee asiakasta palvelualttiisti ja kohteliaasti hyvien käytöstapojen mukaisesti. Toimii sovitun palvelusopimuksen mukaisesti sekä pyrkii toteuttamaan työn sovitun laadun mukaisesti työvalmentajan ohjauksessa tai itsenäisesti. Oppija edistää toiminnallaan asiakassuhteen jatkumista sekä noudattaa asiakasturvallisuuden periaatteita ja vaitiolovelvollisuutta.

Oppija hakee ongelmaansa tietoa ja pyrkii ratkaisemaan esiin tulleet haasteet joko ohjatusti tai itsenäisesti. Työvalmentajan kanssa käydään arviointikeskusteluja, jolloin oppijat arvioivat omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista. Oppija kerää pajajakson aikana portfoliota osaamisestaan, joka kuvaa hänen sen hetkistä osaamistaan parhaiten.

Huolehtii työhyvinvoinnista

Työhyvinvointi ja työergonomia huomioidaan työskennellessä. Tekstiilipajalla ohjataan pienien taukojen pitämiseen sekä asettamaan työ oikealle korkeudelle sekä työskentelemään esteettömästi. Oppija työskentelee ergonomisesti vaihdellen työasentoja.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

13.4 VERHOILU, 45 OSP

Suunnittelee huonekalun verhoilun

Oppija suunnittelee ja tekee työsuunnitelman sekä leikkaussuunnitelman kunnostettavasta/verhoiltavasta huonekalusta ohjeiden mukaisesti, huomioi tarvittavan materiaalin työssään, laatii aikataulun ja laatii kustannuslaskelman työlle. Oppija tunnistaa eri materiaalien valinnan vaikutuksen tuotteen toimivuuteen, kestävyys, esteettisyyteen ja hintaan. Materiaalien valinnassa oppija saa ohjausta työvalmentajalta tarvittaessa. Oppija etenee omaan tahtiin ompelemalla osat oikeassa järjestyksessä ja työn eri vaiheissa oppii itsearvioimaan työnjälkeään.

Verhoilee huonekalun

Oppija aloittaa työn pohjarakenteista tekemällä pohjatyöt kuten vanhojen niittien poistaminen huonekalusta niitinnostimella. Pohjamateriaalin valinta ja menetelmä riippuu kunnostettavasta huonekalusta. Verhoilupajalla oppija käyttää vanhoihin huonekaluihin perinteisiä menetelmiä, joissa pohjamateriaaleina käytetään meriheiniä, puulastua ja hampua. Perinteisessä verhoilussa oppija käyttää erilaisia neuloja materiaalin kiinnittämiseen kuten Prylineula, käyräneula, tuplari (kaksärkineula), purjeneula ja suoraneula.

Uudemman mallisiin tuoleihin käytetään pehmusteena vaahtomuovia, joka leikataan vaahtomuovisahalla oikean kokoisiksi paloiksi. Vaahtomuovin kiinnittämiseen tuolin runkoon käytetään hakasnaulainta. Työvalmentaja ohjaa ja perehdyttää työvälineiden käyttöön oikeaoppisesti ja turvallisesti.

Huolehtii työhyvinvoinnista

Asiakaspalvelutilanteessa oppija palvelee asiakasta palvelualttiisti ja kohteliaasti hyvien käytöstapojen mukaisesti. Toimii sovitun palvelusopimuksen mukaisesti sekä pyrkii toteuttamaan työn sovitun laadun mukaisesti työvalmentajan ohjauksessa tai itsenäisesti. Oppija edistää toiminnallaan asiakassuhteen jatkumista sekä noudattaa

asiakasturvallisuuden periaatteita ja vaitiolovelvollisuutta. Asiakastöiden kautta oppijat tekevät kustannuslaskelman työstä, kuten hinnan koostuminen työssä, materiaalin ja tuntityön huomioiminen sekä miten ajankäyttö vaikuttaa edellä mainittujen koostumiseen.

Oppija toimii työyhteisössä erilaisten ihmisten kanssa. Työpajalla huomioidaan jokainen oppija yksilönä ja jokaisella oppijalla oikeus edetä omaan tahtiin omien taitojen ja kykyjen mukaan. Työvalmentajalta saa tukea ja opastusta tarvittaessa. Työhyvinvointi ja työergonomia huomioidaan työskennellessä. Verhoilupajalla ohjataan pienien taukojen pitämiseen sekä asettamaan työ oikealle korkeudelle sekä työskentelemään esteettömästi. Oppija työskentelee ergonomisesti vaihdellen työasentoja.

Oppija noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita ja huolehtii itsensä sekä muiden turvallisuudesta kuten naulapyssyn käyttäminen oikeaoppisesti. Käyttää kuulo- että suojalasia tarvittaessa. Työn lopetettuaan huolehtii työympäristön siisteydestä sekä vie työvälineet niille osoitetuille paikoilla ja ilmoittaa huoltotarpeessa olevat laitteet työvalmentajalle.

Oppija hakee ongelmaansa tietoa ja pyrkii ratkaisemaan esiin tulleet haasteet joko ohjatusti tai itsenäisesti. Työvalmentajan kanssa käydään arviointikeskusteluja, jolloin oppijat arvioivat omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista. Verhoilupajalla opitaan ammattimaisen toiminnan kautta ammattisanastoa. Oppija kerää pajajakson aikana portfoliotota osaamisestaan, joka kuvaa hänen sen hetkistä osaamistaan parhaiten.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

14 SOSIAALI- JA TERVEYSALAN PERUSTUTKINTO

14.1 TOIMINNALLISET MENETELMÄT HYVINVOINNIN EDISTÄMISESSÄ, 15 OSP

Edistää asiakkaan hyvinvointia toiminnallisia menetelmiä ja luontoa hyödyntäen

Työpaja Viitakummun Motipajalla oppija ohjaa yksilöitä ja/tai ryhmiä. Motipajalla oppija työvalmentajan rinnalla ohjaa nuoria Kohti Ammattia – kurssin suorittamisessa, jossa yhtenä osana on Terveiden tukipilarit. Liikunta on yksi osa tätä kurssia, johon oppija suunnittelee esimerkiksi liikuntatuokion hyödyntäen Kouvolan alueen luontoliikuntareittejä.

Oppija voi hyödyntää Nuorisopalveluiden muita palveluja, kuten tutustuttaa Ohjaamon palvelujen pariin tai suunnitella tutustumisretki Nuorten Pajalle.

Suunnittelee työtään

Oppija suunnittelee ja toteuttaa yksilölle ja ryhmälle ohjauskokonaisuuden. Huomioi suunnittelussa ja toteutuksessa ohjattavien iät, tarpeet, toiveet ja ohjattavien moninaisuuden. Ohjattavien tarpeen mukaan valitsee yksilö- tai ryhmäohjauksen. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioi toimintaympäristön mahdollisuudet.

Oppija laatii suunnitelmastaan aikataulutetun ohjaussuunnitelman ja toimii sen mukaisesti. Tiedostaa varasuunnitelman merkityksen. Tiedottaa työyhteisöä ohjauskokonaisuudesta sekä työskentelee yhteistyössä työyhteisön kanssa. Oppija ymmärtää työnjaon merkityksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Ohjatessaan oppija hyödyntää tietoa yksilön ja ryhmän ohjaamisesta. Mahdollisia ongelmatilanteita oppija ratkaisee työyhteisön kanssa.

Käyttää vuorovaikutustaitoja asiakastyössä

Työpajoilla korostuu kohtaaminen ja vuorovaikuttaminen. Työpajalla jokainen asiakas on oma yksilönsä ja jokaisella on omat haasteensa. Oppija kohtaa jokaisen asiakkaan tasavertaisena, omana itsenään sekä kunnioittaa jokaisen asiakkaan itsemääräämisoikeutta. Asiakastilanteissa oppija kohtaa asiakkaan positiivisella asenteella ja hyvien käytösten mukaisesti.

Oppija huomioi niin sanallisen kuin sanattoman vuorovaikutuksen merkityksen työyhteisössä. Huomioi eleiden, ilmeiden ja kehonkielen sekä äänenpainon merkityksen. Vuorovaikutustilanteissa keskustele selkeästi ja muistaa myös kuunnella toista osapuolta. Kannustaa muita työpajalla olevia nuoria yhteisölliseen toimintaan ja toimii itse hyvänä esimerkkinä.

Oppija kohtaa työssään asiakkaat ja työyhteisönjäsenet ammatillisesti ja yhdenvertaisesti. Ilmaisee asioita asiallisesti ja osallistuu työyhteisön vuorovaikutustilanteisiin noudattaen hyviä käytöstapoja. Vuorovaikutustilanteissa oppija havaitsee asiakkaan erilaiset tunteet ja tunnistaa omat tunteensa. Kohdatessa huomioi yksilön itsemääräämisoikeuden ja osallisuuden.

Käyttää toiminnallisia menetelmiä, välineitä ja materiaaleja edistäessään asiakkaan hyvinvointia

Harjoitteita suunnitellessa oppija huomioi jokamiehen oikeudet ja esteettömän liikkumisen luonnossa. Oppija käyttää ohjauksessa luovia ja toiminnallisia ohjauksen menetelmiä esimerkiksi luontoreiteillä liikkuessa keskitytään havainnoimaan eri värisiä puunlehtiä tai harjoitetaan pysähtymistä hetkeksi nojaten ”mielipuuhun”.

Ohjaa asiakasta osallistumaan taide-, kulttuuri- ja luontopalveluihin

Oppija yhdessä työyhteisön kanssa valitsee sopivat menetelmät yksilö- ja ryhmäohjaukseen ohjattavien huomioiden. Sovittaa ohjauksen menetelmät kohderyhmän ikään ja toimintakykyyn sopiviksi. Oppija ymmärtää ja kertoo käyttämiensä ohjausmenetelmien merkityksen ihmisen hyvinvoinnille. Ohjauksessa oppija hyödyntää keskeisiä välineitä ja materiaaleja, huomioiden myös estetiikan ja viihtyvyyden. Huomioi ympäristön erilaisia mahdollisuuksia ja toimijoita.

Ylläpitää ja edistää turvallisuutta, työkykyään ja työhyvinvointiaan

Oppija noudattaa työpaikan työturvallisuusohjeita ja huolehtii itsensä sekä muiden turvallisuudesta. Oppija huomioi työssään tietoturvan, työergonomian, työturvallisuuden sekä kestävä kehityksen ajattelun. Oppija toimii ohjeiden ja säädösten mukaisesti ja tunnistaa elinikäisen oppimisen avaintaidot kuten työaikojen noudattaminen.

Arvioi ja kehittää omaa työtään

Oppija hakee ongelmaansa tietoa ja pyrkii ratkaisemaan esiin tulleet haasteet joko ohjatusti tai itsenäisesti. Oppija arvioi omaa työskentelyään, oppimiskykyään sekä tavoitteiden toteutumista arviointikeskusteluissa työvalmentajan kanssa.

[ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.opintopolku.fi)

Hyväksynyt: Päivi Hietaharju 16.2.2023

15 PAIKALLISIIN AMMATTITAITOVAATIMUKSIIN PERUSTUVA TUTKINNONOSA

15.1 KOHTI AMMATTIA, 15 osp

Motipajalla oppija suorittaa Kohti Ammattia kurssia, joka koostuu kolmesta osasta: Minä ja arki 5 osp, Minä ja työympäristö 5 osp ja Minä ja vahvuuteni 5 osp. Motipajalla työvalmentajan ohjauksessa käydään kurssin alustalla oleva teoriadiat sekä Motipajan omat materiaalit kursseihin. Kohti Ammattia kurssin aiheista pyritään käymään vapaata keskustelua, joka harjoittaa vuorovaikutus- ja sosiaalisia taitoja sekä vahvistaa ryhmässä toimimista. Kurssin tehtävät käydään työvalmentajan ohjauksella läpi ja tarvittaessa työvalmentajalta saa ohjausta ja tukea tehtävien tekemiseen. Lopuksi oppija tekee portfolion kolmesta osuudesta, joka arvioidaan numeraalisesti. Arviointi tapahtuu yhteistyössä Motipajan ohjaajan ja Edukon opettajan toimesta.

Minä ja arki- osio käsittää Terveiden tukipilarit. Terveiden tukipilarien liikuntaosiossa tuetaan oppijan liikkumista hyödyntämällä Nuorisopalveluiden muita tiloja, kuten Sporttitalo Lehdokin kuntosalia, jossa opastetaan kuntosalilaitteiden oikeaoppiseen käyttöön. Ulkona liikkumisessa tutustutamme oppijat Kouvolan kaupungin eri luontoliikuntareitteihin.

Luovuus ja innovaatio-osuudessa oppija tekee ansioluettelon ja tekee avoimen työhakemuksen harjoitteena. Oppija pohtii omia vahvuuksia, luonteenpiirteitä sekä osaamistaan, joita tuoda esille. Työpajalla ohjataan oppijaa rekisteröitymään Canva.com sivustolle tehdäkseen erottuvan ansioluettelon. Canva.com sivusto on ilmainen ja oppijan luoma ansioluettelo on hänen muokattavissaan ja saatavilla tarvittaessa myöhemminkin.

Hyväksynyt: Päivi Hietaharju 16.2.2023